

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ARADI KÖZLÖNY
KÖNYVTÁRA

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, július 2.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Mai számunk főbb közleményei:

Ujabb meglepetések a Benoidnál.
Hatalom-éhes ellenzék.
Az inzultált hadtestparancsnok.
Ábrai Lajos ünneplése.
Öngyilkos Jakabffy-fiu.
A házasságok százezer koronás váltója.
Az aradi járásból kitiltott szocialista agitátor.
Wenckheim Frigyes gróf szerencséje.
Rágalmazási pör az aradi oltóanyagok miatt.
Az aradi új szintársulat.
Botrányba fult dalosverseny.
A stockholmi olimpiád.

A színház-dilemma.

Arad, július 1.

Most, a mikor a jó Isten központi fűtése teszi forróvá az aszfaltot, izzadságot préselővé a levegőt, nem gondolunk arra a borzalmakra, a melyeket télen kell átszenvednünk. A mikor a színházban az éjszakai szél erejével fog a légvonat a fülünkre, a fél arcunkra és a fogainkra rontani; a mikor három hetes nátha emlékeztet a zuzmarás estre, a melyen a Luxemburg ötvenedik előadását megélvezhettük, s a mikor a földszinten félvállra huzott felöltők, plédok és egyéb melegítőszerek oltalmazzák a fűtetlen és fűthetetlen néző-téren a publikumot, míg az ugyancsak didergő színpadon a szubret kivágott ruhában kénytelen a szerepéből szavalni: „elviselhetetlen a hőség, hercegem!”

Mi a multnak és a jövőnek ezekről a szenvedéseiről a vulkánikus hőségben ta-

lán megfledkezünk volna, ha a városházán föl nem merül a színház-dilemma. Nehéz, igen nehéz kétágu kérdés ez. A két ága pedig így nyulik el egymástól:

A színházba be kell vezetni a központi fűtést. Ha a város mű élvezetét akar adni a publikumnak, mindenesetre gondoskodnia kell olyan körülményekről, a melyek között ez a mű élvezet lehetőleg zavartalan legyen. A színházigazgatóval szemben, a kitől jó társulatot, összevágó előadást, választékos műsort és egyebeket követel, teljes joggal, a színházi bizottság, annyi kötelessége van a városnak, a mennyi egy háziurnak a lakója iránt: hogy lakható és használható állapotban adja át a bértárgyat.

Mikor eddig eljutottak, kiszámították, hogy a központi fűtőszervezet bevezetése és felszerelése körülbelül százezer koronába kerül. A józanság ellen való vétek ennyi pénzt egy régi, modernnek egyáltalán nem nevezhető és még sok pótlásra szoruló színházba ölni, mikor ez után is fennmaradna az a szükség, hogy Aradon új — és kizárólag színház céljaira szolgáló színház-épületet építsenek. Mért ne kezdjük itt a dolgot?

A színházépítés azonban igen drága és merész vállalkozás. Belekerül két millióba, Kulturpalotás számítással és rendszerrel bizonyosan három millióba is. A mikor a város legszükségesebb dolgaira az eladósodott hivatalnok alázatosságával és mindenbe belenyugvásával kér kölcsönt: gondolhat akkor színházépítésre? És ha jobb pénzü-

szonyok lesznek is — lesznek-e valamikor? — a színház-kölcsön amortizációjára lesz-e kellő fedezete a városnak? Mert a művészet szép dolog, de a mennyire nem okos, ha az ember uzsora-váltót csinál, hogy páholyt bérelhessen, ép annyira rezon-ellenes, hogy a város új színházzal büszkélkedjék, mielőtt arra a fedezetet megtalálna.

Ebben a dilemmában vergődik a város. Súlyos, de mindenesetre keresztül kell azon vágnia magát a tanácsnak. A dilemmákon való hosszú töprengés a legszomorubb következményekkel járt. Kezdvé a kontemplatív természetű állaton, aki éhen pusztult, mert nem tudta eldönteni, hogy a jobb felől levő széná élvezete lesz rája nézve jobb, vagy a bal felől levő sarju elfogyasztása ajánlatosabb; folytatva a hadvezéren, aki nem tudta eldönteni, vajon keletre, vagy nyugatra vonuljon előre, míg az ellenség délről támadta hátba és így tovább. Sőt sokáig halogatni se lehet a döntést. Három hónap múlva, sőt még előbb itt lesz a téli évad, ha négy hét alatt a városházán megállapodásra nem jutnak és ha további négy hét alatt az installációt be nem fejezik, ismétlődni fognak a tavalyi fűtés-mizériák és az ujságok a szintudósításokat két részre oszthatják: az egyik rész a kritika lesz, a másik a színház hidegének fokáról, a nézőtér áldozatairól és a meggémberedett jegyszédőkről fog estéről-estére beszámolni.

Kérjük tehát az okos ideát, amely ebben a nehéz kérdésben öröndetes fordu-

A legjobb orvosság.

Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

Keresményemnek javarészt a feleségem betegségére kellett fordítanom, mert önök bizonyára nem tudják még, hogy a feleségem volt a világ legbetegbb teremtese. Gyöngye, törékeny madárka, igazán nem illett ebbe a profán tömegbe, ahol egy nyolcvanhárom kilós nőre rögtön ráfogják, hogy kövér és kellemetlen. Elég abból annyi, hogy a kis ártatlannak mindig fájt valamije. A legaranyosabb jókedvből villámgyorsan csapott át a remegésbe, főleg amikor hazajöttem a hivatalból. Hivatal alatt a só-szak panaszfelvételi osztályát értem, amely másodfőnökét tisztelte akkoriban bennem. Azonban annyira hozzászoktam ott a panaszokhoz, hogy az otthon való tartózkodás óráit csak közszolgálatom természetes folytatásának tekintettem.

Életemnek általános beosztását ezzel a min-tával tudom a legjobban megfesteni.

Hazajövök, éhesen, mint a farkas, várnám az ebédet, de a feleségem a diványon hever.

— Így! mondja.

— Mi az, fiacskám?

— Fáj! folytatja ő.

— Micsoda?

— A fejem, a fogam, a fülem, a szemem, a mellem, a karom...

Nincs elegendő hely annak az elsorolására, hogy mi mindene fáj. És ebben a tekintetben ok-talan pleonazmusba esik, mert tökéletesen elegendő volna, ha azt mondaná például:

— Fáj a teljes fejem.

A fej viseli ugyanis berkeiben a fület, a fo-

gat, meg a szemet. Mire jó az a nagy bőbeszé-dűség! Ép úgy elég volna emliteni, hogy a törzse nincs rendben. Egy elméleti felvillanás megér-tetné velem a szívet, a mell, a borda alkalmatlan-kodását.

Szóval ott tartunk, hogy elkezd panaszkodni és én bambán állok vele szemben.

— Hivattál orvost? kérdezem.

— Nem hívtam, engem ugyanis csak a sir-gyógyit meg.

A tulvilági élet gyönyöreire elmereng egy sort, aztán hozzáteszi.

— Itt van ni!

— Mi van itt?

— Most már a derekam, az fáj. Aligha van rendben a vesém. Tudod te, mi az a vándorvese?

Igyekeztem eloszlatni a skrupulusait.

— Édes csillagom, ebben tévedsz. A vándor-vesének épen az a különösen bolond szokása, hogy szerteszéjjel téntereg. Egyszer a vállakba költözik, aztán leszáll a bokákba és így tovább. Amikor elhunja a vándorlást, hazatér, mert még a vese is tudja, hogy mindenütt jó, de a legjobb otthon.

Azonban valljuk csak be őszintén, a tréfál-kozással nem haladtam messzire. Pillanatnyi fel-üdüléseket értem el, a gyógyuláshoz közel sem jártam az orvosokkal együtt.

— Stézséria, mondta egy doktor jóbarátom. Az ilyesmit legfőképpen egy erős megrázkódtatás szüntetheti meg. Keresni azonban nem kell az ilyen alkalmat, mert sosem lehet tudni, hogy mi árt. Bizzunk mindent a sorsra.

Amit én meg is cselekedtem, még pedig ün-nepélyes formában. Hiába, a mai világban egye-dül a sorssal lehet jól kijönni.

Történt aztán egyszer, hogy nagy esemény-nyel tértem haza, Bundásné szerelmi skandalu-mairól kaptam kitűnő értesüléseket. A feleségem azonban már akkor kezdett orditozni, mikor még csak az előszobába hallotta a lépteimet.

— Meghalok, meghalok, ezt nem bírom ki!

— Az istenért, mi van veled?

— A fejem úgy zug, mint egy üres hordó, a vesémet a térdemben érzem...

Itt van ni, hát érdemes volt előadást tartanom a vándorveséről!

Az ebéd elmúlt valahogyan, azután folytatta az asszony a nyögést.

— Mondanék valamit! ágaskodott bennem a pletyka.

— Nem vagyok semmire sem kíváncsi, bugta panaszos gilicehangon. Megöl a gyomrom.

— Hát az is fáj?

— Az is? Mikor nem fáj?

— Ha majd jobban érzed magad, érdekes részleteket hallhatsz Bundásnérol.

Egy mély, keserves nyögés volt a válasz.

— Mi van veled?

— Megszökött.

A feleségem elfelejtette, hogy térgye van, a vándorvese úgy elröpült, mint egy boldog pász-toróra, — felugrott.

— Mit mondasz? Megszökött?

— Meg. De ne izgasd föl magad annyira. Egy barátom nem érdemel ilyen áldozatot. Még jobban belefájdul a fejed!

— Kivel szökött meg? kérdezte elhajítva a fejéről a vizesborogatást.

— Pollák urral, a kopasz rőföskekeskedővel, aki minden cselédnek az ideálja volt.

Az asszony a vállamra csapott, a hangja

latot és megoldást van hivatva teremteni, ne várásson soká magára. Annál inkább kérjük ezt, nehogy bekövetkezzék itt is, mint egyéb városi ügyekben, hogy az igazán jó ötlet, a leghelyesebb megoldás gondolata, akkor érkezék meg, amikor már másként döntöttünk és amikor a rossz elhatározást visszacsinálni már nem lehet.

Ujabb meglepetések a Benoidnál.

(Feljelentés az igazgatóság ellen. — Felszámol a részvénytársaság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

A Benoid-gyári részvénytársaság válsága a vállalat szombati közgyűlésén eljutott végre az egyetlen kínálkozó megoldási módhoz: a felszámolás kimondásához. Olyan veszteségek érték a vállalatot a múlt év végétől kezdve, hogy a részvénytőke két harmadának veszendőbe menését a súlyos pénzügyi viszonyok között lehetetlen volt új tőke bevonásával pótolni. Az igazgatóság tagjai mindent megtettek a válság kezdete óta a Benoid-gyár megmentésére, anyagi erőket bocsátottak rendelkezésre a sürgős tartozások kifizetésére, de ezzel csak a súlyosabb válságból menekült meg a vállalat: a felszámolás kikerülhetetlennek bizonyult.

Harmadszor jöttek ezúttal össze felszámoló közgyűlésre a Benoid részvényesei, mert két ízben nem volt határozatképes a közgyűlés, csak most, az alapszabályok megfelelő módosításának jóváhagyása után határozhatott érvényesen a közgyűlésen megjelent 19 részvényes 1940 szavazatával a Benoid sorsáról.

A közgyűlésen jelen voltak: Szathmáry János, Lőránt Armand, Velcsó Géza dr., Mihajlovics János, Árpád Gyula, Varjassy Árpád, Sármezei Endre, Paikert Henrik, Bácskai Béla dr., gróf Ráday Gedeon, Kell Lipót dr., Steinitzer Pál dr., Székely Károly, Mandl Vilmos dr., Vásárhelyi János, Gellényi Ernő, Kneffel Lajos, Weil Alajos, Csillag Imre, Bing Hugó

(Az igazgatóság jelentése.)

Sármezei Endre a Benoid vezérigazgatója és igazgatósági elnöke nyitotta meg a közgyűlést. A jegyzőkönyv hitelesítésére Bácskai Béla dr. és Velcsó Géza dr. kérte fel, a jegyzőkönyv vezető-

tiszta lett, mint a nyári vendéglő pohara. Előbb azonban kiszedte a füléből a vattát.

— No látod! Látod!

— Mit?

— Nem megmondtam én ezt jó előre? Mit hallottál még? Tálalj ki egészen.

Részletesen referáltam. Mit suttogtak az emberek már régen, miért jart annyit Bundásné a boltba és hogyan voltak a szerelmes levelek becsomagolva az azsuros harisnyákba. Hogyan jött rá végül a férj, miután már minden hordár azt röhögte:

— Nini, most járul Bundásné a szeretőjéhez!

Széditő hatása volt a referálásomnak. Belementem a dolgozósobámba, hogy elszívjak egy pipa dohányt s mire visszajöttem, a feleségem teljesen felöltözködött. A legdivatosabb ruháját vette elő, a legnagyobb tollu kalapját.

— Mi van veled? kérdeztem meglepetve.

— Elmegeyek, járok egyet, aztán a barátnőimet se láttam régóta.

— Hát a fejed, a füled, a fogad...

— Köszönöm, azok most nem fájnak. Voltaképpen azt hiszem, az a bajom, hogy mindig itt-hon ülök.

Este kilenckor került haza aznap a nőm. Bundásné esetét tárgyalta végig a barátnőivel, üde volt megint, egészséges, husz évvel fiatalabb.

— Attól kezdve, valahányszor panaszkodik, egy-egy pletykával állok elő. Városunk nem nagyon bővelkedik eseményekben, következésképp többnyire hazugságokkal állok elő. Istenem, hogy felpofoznak egyszer, ha kisül, hogy én terjesztetem az asszonyok rossz hírét.

sével pedig Mandl Vilmos dr. intézeti ügyész bizta meg, aki mindenekelőtt az igazgatóság jelentését olvasta fel. Az igazgatóság jelentése ezeket tartalmazta:

— A folyó évi március 7-ikén megtartott rendkívüli közgyűlésen már megtettük jelentésünket, amelyben leplezetlenül ösmertettük társulatunk helyzetét, aminek kapcsán a felszámolás kimondását hoztuk javaslatba. Nem mondhattuk ki a felszámolást azért, mert alapszabályaink erre vonatkozó kikötéseinek megfelelően sem ez, sem pedig a következő, ugyan ezen tárgysorozattal összehívott rendkívüli közgyűlés, nem volt határozatképes. Alapszabályainkat kellett módosítanunk, hogy a felszámolás kimondható legyen, és a mára összehívott közgyűlést már a módosított alapszabályaink értelmében tarthatjuk meg és lesz határozatképes.

Kötelességünknek ösmertjük a legutolsó közgyűlés óta immár eltelt három hónap alatt történetekről is jelentést tenni. Első feladatunknak tartottuk azt, hogy hitelezőinket lehetőleg megnyugtassuk. Ez irányban fáradozásainkat siker koronázta, amennyiben hosszas és nehéz tárgyalások során sikerült türelmellenkő hitelezőink túlnyomó nagy részét egy kézbe összpontosítani és így az ügyeknek nyugodt lebonyolítását biztosítottak veljük. Megkísérlettük azt is, hogy új tőke bevonásával, a vállalatot reaktíváljuk, illetve az üzletnek más irányzatot adva azt egészségesebb alapra fektessük. Sajnos, ez a mai súlyos pénzügyi viszonyok mellett mindeddig nem sikerült, aminek kapcsán ma sem vagyunk abban a helyzetben, hogy a t. Közgyűlésnek más előterjesztést tegyünk, mint azt, hogy a felszámolást kimondani sziveskedjék. — Nincsen azonban kizárva az, hogy a pénzügyi viszonyok megjavulása után a felszámolás alatt is kínálkozik egy megfelelő mód a reaktíválásra, amikor aztán az ipartelep új életre kelthető, ami úgy a részvényeseknek, főképpen pedig a város és a város iparának fejlesztése szempontjából nagyon is kívánatos lenne.

Az ügykezelés körül a legmesszebbmenő takarékoságot tartottuk szem előtt, amiből kifolyólag a vezérigazgatói teendőket az elmúlt fél év alatt elnökünk teljesen díjtalanul végezte. Igazgatóságunk, az alapszabályaink 24. paragrafusában részére megállapított és az 1911. üzlet évet terhelő díjazást fel nem vette és a legmesszebbmenő áldozat készséggel bocsájtotta rendelkezésére, a nyugodt felszámolás előkészítése érdekében szükséges összegeket. A budapesti és temesvári raktárak anyagának nagy része a folyamatban volt munkálatoknál fel lett használva, egy része el lett adva, míg magára a Benoidra vonatkozó anyagok és felszerelési tárgyak Aradra szállítottak. Így a budapesti és temesvári iroda súlyos költségei folyó hó végétől már nem terhelik vállalatunkat. Az elvállalt, de még meg nem kezdet munkálatokat, amelyek legnagyobb részét újabb terheket róttak volna reánk, a székesfehérvári munkálat kivételével, lényegesebb áldozat nélkül sikerült más vállalkozóknak kiadni, sőt a bosznabródi munkálat kiadásánál megfelelő hasznót is biztosítottunk a társulatnak. A személyzeti kiadások az elmúlt fél évben még mindig igen lényeges terhet jelentettek, amennyiben a törvényes felmondási idő és a szerződésben biztosított jogokat respektálnunk, illetve egyezségekkel áthidalnunk kellett. Megkezdett munkálataink június hó végén mind befejezést nyertek, úgy, hogy ezután már csak a jótállási idő alatt előforduló javítási munkálatok költségei terhelik vállalatunkat.

Mindezekben ösmertetni kívántuk vállalatunk jelenlegi helyzetét, amiből látható, hogy minden irányban előkészítettük a helyzetet arra, hogy az általunk javasolt felmondás kimondása esetén a nyugodt felszámolás lehetőleg biztosítottassék. Ezek előrebocsájtása után tisztelettel kérjük a t. Közgyűlést, hogy a felszámolást kimondani méltóztassék. A felügyelőbizottság díjazását a költség számla terhére a lefolyt évre 1500 K-ban kérjük megállapítani.

(Csőd, vagy felszámolás)

Steinitzer Pál dr. azt kívánta, hogy először az igazgatóság jelentését, a felmentvény megadását tárgyalják és csak azután foglalkozzanak a felszámolás kérdésével.

Velcsó Géza a tárgysorozat betartása mellett érvelt, Sármezei Endre pedig megállapította, hogy a közgyűlés tárgysorozatát a márciusi közgyűlés határozta el és azon változtatni nem lehet.

A részvényesek túlnyomó többsége — 1934 szavazat — így is döntött Steinitzer hat szavaza-

zatával szemben. Következett tehát a felszámolás feletti határozathozatal. Ismét Steinitzer Pál dr. szólalt föl és kijelentette, hogy ellenzi a felszámolást, mert ez a közgyűlés nincs jogosítva a kérdés feletti határozni. Az alapszabálymódosító közgyűlés határozatát megtámadta az aradi törvényszék előtt egy részvényes és ha a bíróság ezt a közgyűlési határozatot megsemmisítené, akkor ez a mai közgyűlés megsemmisítené, tehát oly zavarok keletkeznének, amelyek következményei beláthatatlanok. Tudomása van arról is, hogy az aradi törvényszéknél 115.700 korona erejéig többrendbeli per indult meg a Benoid ellen, a járásbíróhoz pedig 66.929 korona összegben érkeztek végrehajtási kérelmek, amelyeket részben fogantositottak is. Ilyen körülmények között nem felszámolásnak, hanem csődnek van helye. Nehogy azonban úgy tűnjék fel, mintha ő ellensége volna a gyárnak, hangsúlyozza, hogy már a március 7-iki közgyűlésen oly irányú indítványt terjesztett elő, hogy egy 3—5 tagú bizottság küldessék ki, az ügyvezetés megvizsgálására s annak megállapítása céljából, hogy az igazgatóságot mennyiben terheli anyagi felelősség; mert neki az a meggyőződése, hogy a Benoid gyárat fenn kell tartani. A felszámolási indítványt nem fogadja el, hanem azt javasolja, minthogy az alapítke egyharmada megvan, mondja ki a közgyűlés, hogy a gyárat továbbra is fenntartja s a részvényeket 30 százalékra lebélyegzi.

Gellényi Ernő szükségesnek tartja bejelenteni, hogy a márciusi közgyűlés határozatát ő támadta meg perrel, de a pert már visszavonta.

Szathmáry János maga is a legnagyobb örömmel üdvözlötte minden olyan akciót, amely odairányul, hogy a vállalat fenntartassék, de a jelenlegi rossz pénzügyi viszonyok mellett nem remélhetnek új tőkét, amellyel a vállalatot talpraállíthatjuk. Ha a legkisebb lehetőség volna erre, örömmel belemenne, mert a vállalatot más alapra fektetve feltétlenül jövedelmezőnek tartja. De így mindennap csak rosszabbodik a helyzet. Éppen ezért elfogadja az igazgatóság javaslatát.

Kell Lipót dr. csodálkozásának ad kifejtést, hogy Steinitzer dr. csődöt emleget. Ha egy hitelező mondana ilyet, azt megértené, de ha a részvényes ilyen öngyilkosságra készíti a részvénytársaságot, abban csak rosszakaratot állapíthat meg. Ha van az ügykezelésben helyteleníteni való, akkor kellő mód van annak megvizsgálására a törvények rendelkezésein belül. A lebélyegzett, lezárt részvénytőkével ezt az intézetet tovább lehetne folytatni, akkor volna csak értelme Steinitzer indítványának.

A közgyűlés ezután az előbbi többséggel: 1934 szavazattal hat ellen kimondatta a felszámolást.

Sármezei Endre elnök ismertette, hogy a legújabb hitelezők részt kívántak venni a felszámoló bizottságban és az igazgatóság ezenkívül egy olyan szakembert is akar a felszámolók közé választatni, aki az ügyeket vezesse.

Az igazgatóság javaslatára a közgyűlés Lőránt Armandot, a Benoid budapesti fiókjának volt vezetőjét, Stein Zsigmond Aradi Polgári Takarékpénztári cégvezetőt, Árpád Gyula automobilgyári igazgatót választotta meg felszámolókká és díjazásukat egy évre Lőránt részére havi 300, Stein és Árpád részére 200—200 koronát állapított meg.

(Hiányok a Benoidnál.)

A közgyűlés ezután az előzőleg felolvasott igazgatósági jelentést, továbbá a felügyelőbizottság jelentéseit tárgyalta. Az 1911. évi mérleg — amelyről az Aradi Közlöny a múlt héten írt — 540.000 korona veszteséget mutat ki. A felügyelőbizottság ezenkívül külön jelentésben számolt be a könyvek átvizsgálásánál tapasztalt szabálytalanságokról. Ezek a szabálytalanságok a következők: I. A hitelezők kimutatásai nincsenek igazolva, más esetekben pedig nem egyeztek meg a könyvekben feltüntetett tartozással. II. A Budapesti Disconto Bank folyószámla egyenlegnek decemben 31-én 43.087 koronát tüntetett fel, míg a Benoid könyveiből csak 24.883 korona szerepelt a bank javára. A kereskedők és iparosok könyvköveteléseit leszámítoló szövetkezet folyószámla egyenlege a szövetkezet kimutatása szerint 25.753 korona, a Benoid könyveiben azonban csak 19.032 korona. Az igazgatóság felhívására egyik pénztintézet sem mutatta ki, hogy honnan támadt ez a 19.000 illetve 6000 koronás különbözet. III. Leszay Ottó egyizben 2000, egyizben 280 koronát nyugta nélkül vett föl. IV. A leszámított váltókatok ek-

számolásánál visszaélések történtek. Nagyobb összegű kamatokat helyeztek kiadásba, mint a pénzintézet számított. Az így előálló hiány 6307 koronát tesz ki. V. Kifizetett kamatok sincsenek elkönyvelve; így a Polgári takarékpénztárnál egy 54867.75 és egy 29897.71 koronás váltó rendezésénél 2154.55 koronát fizettek, a Központi takarékpénztárnál pedig 625 korona, illetve 213 koronát bevételtek kamat fejében, ezek a tételek azonban elkönyvelve nincsenek.

Sármezey Endre nyomban megadta a felvilágosítást, részben igazolást a felügyelőbizottság által felsorolt esetekről. Így igen sok hitelező volt, aki nem nyilatkozott arra nézve, hogy a Benoid-gyár neki mennyivel tartozik. Időközben azonban az összes hitelezőkkel elintézték a dolgot és mindössze egy tartozás Gőz Sámuel Marosludas néhány száz koronájá bizonyult fiktívnek. A Discontó Bank és a kereskedők és iparosok szövetségénél fennállott nagy differenciákat az azal magyarázta, hogy amikor Lészay elment Aradról, kiderült, hogy bizonyos összegek kétszer lettek cedálva. Ezeket az összegeket az igazgatóság ki is fizette, de csak a zárlat után könyvelte el, míg a számlakivonatból ezek az összegek levonattak. Van ugyan még a két intézettel differencia — a Discontó Banknál 5000, a leszámítoló szövetségénél 900 korona — ezek azonban olyan kamatok, amelyek a törvényes kamatlábon felül vannak. A törvényesnél nagyobb kamat ügyében bíróság fog dönteni. A legfontosabb kérdés azonban, amely aztán súlyos elbírálás alá esik, az, hogy a pénztárkönyvekben 6307.95 koronával több kamat van elszámolva, mint amennyi tényleg kifizetett. Körülbelül 40 tétel van, ahol ilyen kamatdifferenciákat találtak, ezek közül a legnagyobb egy 70.000 koronás váltó rendezésénél találtak, itt 1443.20 kor. kamat van elkönyvelve, holott csak 843.20 koronát fizettek ki, a differencia tehát kerek 600 korona. Erre nincs semmiféle igazolás, ez súlyos mulasztás; az igazgatóság a bűnvádi feljelentést megtette s a vizsgálat folyamatban is van. Viszont kifizettek kamatokat, melyek nincsenek elkönyvelve, így tehát végső eredményében 3315 korona 40 fillérrel károsította meg valaki a vállalatot. Hogy kit terhel a felelősség ezért a károsításért, azt a bíróság fogja kideríteni.

(Az igazgatóság felelőssége.)

Steinitzer Pál dr. szólalt fel ezután s kijelentette, hogy a felügyelő-bizottság jelentése után az igazgatóság jelentését el nem fogadja, a felmentvényt meg nem adja. Aki csak futólag összehasonlítja az elmúlt évek mérlegét az ideivel, az konstatálhatja, hogy az egyik nem felel meg a valóságnak. Ilyen körülmények között a felmentvényt az igazgatóságnak nem adja meg.

Sármezey Endre erre ezeket mondotta:

Amint a felolvasott jelentésekből hallani méltóztatott: az igazgatóság nem kért felmentvényt. Tudatában vagyunk annak, hogy a felmentvény, amelyet a részvényesektől kapnánk, csak szépséghüvellyel lenne, mert nem mentesíti az igazgatóságot a bíróság előtti felelősségtől, amelyet vállalnunk. Tehát csak a felügyelő-bizottság kér felmentvényt.

A közgyűlés a felügyelő bizottság jelentését egyhangulag tudomásul vette, s neki a felmentvényt megadta.

Ezután a felügyelő bizottságot választották meg újra. Megválasztottak: Vársárhelyi János, Persa Péter és Székely Károly rendes, Mihajlovits János póttagnak.

A közgyűlés befejezése előtt még egyszer felszólalt Sármezey Endre. Kötelességének tartja, ugymond, az igazgatóságnak az elmúlt 4 hónapi működéséről a közgyűlést tájékoztatni. Az igazgatósági jelentés általános tájékoztatást nyújtott, ő most néhány részletre kíván felvilágosítást adni. Az év első négy hónapjáról újabb mérleget állítottak egybe, amely 65 ezer koronával, illetve minthogy már a tartalékalapot is leírták, közel 100.000 koronával kedvezőlenebb, illetve annyi újabb veszteséget mutat ki a mérleg. Ez a kedvezőtlen adat igen szomorú perspektívával szolgál a jövőre nézve, meg kell azonban jegyeznie, hogy ez az újabb veszteség úgy állt elő, hogy a vállalatot még a régi rezsim költségei terhelték, az elkezdett munkálatok befejezése, illetve a befejezett munkálatok következtében előállott veszteségek változtatták ily kedvezőtlené a mérleget. Az igazgatóság az elmúlt 4 hónap beszámításával újabb mérleget készített, melynek végső eredményeképpen a vállalatnak 605.717 korona 51 fillér vesztesége van.

Most azonban az igazgatóság teljesen redukálta a gyár üzemét, az aradi és budapesti fiókokat beszüntette, csak az aradi üzemot tartotta fenn, azt is a legminimálisabbra redukálva, a rezsiköltségeket pedig a legkisebbre szorította le.

Steinitzer Pál dr. a négy hónap mérlegét látva, kijelenti, hogy immár bizonyos, hogy a részvényesek egész pénzüket elvesztették. Tisztában volt azzal, hogy a mai közgyűlésen kisebbségben lesz, s ennek tudatában az igazgatóság ellen az aradi törvényszéknél a kereskedelmi törvény 218. szakaszába ütköző vétség megtorlása iránt a szükséges lépéseket megtette. Együttal bejelenti, hogy a mai közgyűlés határozatának megsemmisítése végett pört indít.

Hatalom-éhes ellenzék.

— Új jelszavak. — Leleplezett machináció. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Az ellenzék most vasárnap is folytatta körutját az országban, hogy megpróbálja a népet megnyerni a maga vélt igazának. Sajátságos hírek érkeznek ezekről a gyűlésekről.

A szegedi és szabadkai népgyűlésen valami új párt alakulásának, az összes ellenzéki pártok egyesülésének csináltak hangulatot. A feltűnő azonban az, hogy a népgyűlések vezérszónoka, Apponyi Albert, az egyesülésről mitsem szólt s a politikai esemény készültét a közvélemény, a kisebb fajsúlyú szónokoknak, Károlyi Mihálynak és Szemcsányi Györgynek ajkáról tudja meg. Feltűnő az is, hogy a legilletékesebb vezérek, Kossuth Ferenc és Justh Gyula külföldön tartózkodnak és az új szövetezés egyelőre talán még csak egyes ellenzékieknek hő kívánsága.

Az ellenzéki pártoknak ez az egyesülése, ha tényleg megtörténik, olyan hazug alakulás lenne, mely a magyar politikában ritkítja párját. Az abszurd problémáknak egész sora merülne fel. Mindenekelőtt is joggal kérdezheti a közvélemény, vajon a néppárt abbahagyja-e a 67-es alapot? Vajon Zichy Aladár 48-as lesz-e? Vagy talán Kossuth Ferenc 67-es? Az új párt a főrendiház ellen is proklamálta a harcot. Vajon ez is a főpapok támogatása mellett alakult és működő néppárt hozzájárulásával történt? De a két függetlenségi párt között is el kell még intézni egyet-mást. Justhéknek tudvalevőleg nem kell ezidőszereint katonai téren nemzeti vívmány. Justh a képviselőházban egyenesen alkotmány csonkításnak minősítette azt a rezolúciót, melyhez Kossuthék a parlamenti békét hozzákötötték. Ha az egyesülésnek van valami célja és értelme, úgy ez csak az lehet, amit Károlyi Mihály nagy naivitással abban foglalt össze, hogy ő bizton reméli, hogy a király az új pártra fogja bízni a kormányzást. Ime már az első napon lehult a lepel az egész machinációról.

Apponyi beszéde alatt néhány megzavarodott fejű ember ismét éltette a köztársaságot, amire Apponyi magából kikelve, tiltakozott az értelmetlen közbekiáltás ellen. Ezt az ellentétet Apponyinak viszont Justhék ujságjával, a Magyarországgal kell rendbehozni, mert tudvalevőleg ez az ujság volt az, amely nemrégiben a köztársasági eszme terjedéséről irt cikket.

Ellenzéki pártok egyesülése?

Szegeden vasárnap volt gyűlés, amelyen több képviselővel együtt résztvett Apponyi Albert gróf és Károlyi Mihály gróf is. Kelemen Béla, a város II. kerületének Kossuth-párti képviselője nyitotta meg a gyűlést. Az első szónok Apponyi Albert gróf volt, aki ismertette a lefolyt politikai eseményeket, elítélte a június 4-én történeteket, azután így folytatta:

— A nem létező, a jogilag semmis képviselőházi határozatnak számára kieszközölték, sajnos, a főrendiház hozzájárulását, amivel a főrendiház kimutatta azt, hogy jelenlegi összealkotásában nem felel meg annak a hivatásnak, hogy az

alkotmánynak biztosítéka legyen és így a parlamenti reform problémáját még megtoldották a főrendiházi reform problémájával is. És ennek a nem létező képviselőházi határozatnak számára készül a kormány kieszközölni a királyi szentesítést is.

Beszédét így fejezte be:

— Midőn mi, az ellenzéki pártok, a választójogi törvényre nézve megegyeztünk, mikor kimondottuk a választók számának megduplázását, mikor kimondottuk, hogy egy komolyan vett értelem és erkölcsi cenzus alapján birjon mindenki választójoggal és hogy csak ott ne legyen titkoság, a hol tudatlanság miatt nem tisztaságra, csak csalásra adhatunk alkalmat, mikor azt kimondtuk, komoly felelősség tudatában cselekedtünk. Ezt álljuk minden körülmények között s a kik minket ma cserben nem hagynak, azokat nem fogjuk cserben hagyni mi sem.

Utána Károlyi Mihály gróf beszélt, a ki a többi közt ezt mondta:

— Ne higgyék, hogy az egyesült ellenzéknek és általában mindnyájunknak könnyű feladatunk lesz. Igenis, keressük a béke lehetőségét, de a béke elengedhetetlen feltétele, hogy Tisza István gróf és Lukács László távozzanak helyeikről. De ez még nem minden. A békét igenis a restitució in intergrumban kell keresnünk és keresnünk kell továbbá abban, hogy a választói jogot kiterjesszük olyan mértékben, a hogyan e kérdésben az egyesült ellenzék már megállapodott. Ez a megállapodás ránk nézve erkölcsileg kötelező és aki velünk tart, mi sem fogjuk elhagyni. A küzdelemben csak úgy állhatjuk meg helyünket, ha az egész egyesült ellenzék, mint egy ember, együtt marad és tántoríthatatlanul egyet akar. Megvallom, nekem a kedvenc eszmém az volna, hogy a képviselőházi ellenzéki pártok, amelyek most így egyesültek, a jövőben egy párttá olvadjanak össze. Nem látom ennek semmi tárgyi akadályát. Hiszen mi volt eddig az ellenzéki pártok között ennek legnagyobb nehézsége? Mi volt az a pont, amelyen nem tudtak megegyezni? A választói jog kérdése. De most ez a kérdés át lett hidalva. Meg van tehát az a tárgyi alap, amelyen egyesültünk, akkor miért ne olvadjunk össze, miért ne lehetnénk ismét egy párt?

Még néhányan beszéltek, mire a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely állást foglal a június 4-én és azóta elkövetett cselekmények ellen, követeli a jogrend helyreállítását és ilyen értelemben fölíratot határoz el a képviselőházhoz.

Népgyűlés Szabadkán.

A szegedi népgyűlésről a képviselők Szabadkára mentek, hogy az ottani gyűlésen résztvegyenek. Németh Simon nyitotta meg a népgyűlést, melynek elnökevé Pleskovics Lukácsot választották meg, aki üdvözölve a megjelent képviselőket, határozati javaslatot terjesztett be, melyben tiltakoznak a parlamenti erőszak ellen, teljes bizalmukat fejezik ki az egyesült ellenzék iránt és várják az általános, egyenlő és titkos, községenkénti választói jog megvalósításával a törvényes jogrenden esett sérelem orvoslását.

Apponyi Albert gróf mondott ezután beszédet, majd Károlyi Mihály gróf szólalt föl. Kötelességünk, ugymond, nemcsak a jogok visszaállítása, kötelességünk nemcsak az alkotmányon ejtett sérelem orvoslása, hanem az is, hogy megalapozzuk egyszer s mindenkorra az új Magyarországot. Ezt az új Magyarországot azzal a választójogi programmal, melyhez a szövetezett ellenzék hozzájárult, meg lehet valósítani.

Szemcsányi György annak szükségét hangoztatta, hogy az ellenzéki pártok között a választófalak leomoljanak és alkossanak egy nagy, hatalmas pártot, a független nemzeti pártot, amely a magyar eszme szolgálatában áll.

Fernbach Károly, majd Pogány József, s utána Pelczéder Ágoston a szociáldemokrata párt nevében jelentette ki, hogy ők a legteljesebb mértékben támogatják azt a küzdelmet, melyet a szövetezett ellenzék a népjogok érdekében folytat.

Küzdelem személyek ellen.

Székesfehérvárott vasárnap délelőtt volt népgyűlés, melyen a város Justh párti képviselőjén, Manndorf Géza bárón kívül jelenvolt Zichy Aladár gróf, a néppárt elnöke, Mezőssy Béla, Földes Béla, Károlyi József gróf, Pajzs Gyula és Szabó István is.

Holly Géza dr. elnöki megnyitó beszéde után Manndorf báró ismertette a politikai helyzetet és

kijelentette, hogy az ellenzék fölveszi a legkérleltetlenebb harcot a kormánnyal.

Ezután *Károlyi* József gróf szólalt föl. *Zichy* Aladár gróf, a következő szónok, így nyilatkozott: Meg vagyok győződve, hogy az az álláspont, amelyet a szövetséget ellenzék elfoglalt, helyes. Mi ez az álláspont? Hogy ezekkel az urakkal senki, semmi körülmények között nem fog tárgyalni; semmiféle részleteibe nem akarunk menni a kérdésnek, mert nem akarjuk, hogy ilyen részletkérdések miatt a személyes érzelmek sértessenek, a szenvedélyek fokoztassanak és eltéréseket hozzanak létre. Mi egyek akarunk lenni annak a kivívásában, hogy ezt a kormányt el kell söpörni.

Ugyaníly értelemben beszélt *Földes* Béla is. A békéről, ugymond, nem lehet szó addig, amíg a jogtörők egész társasága le nem tűnik: az természetes.

Mezőssy Béla is így nyilatkozott. Ha *Tisza* István és *Lukács* László a békét komolyan akarják, ugymond, első kötelességük, mint a béke legnagyobb akadályát, a saját személyüket az utóból elhárítani. *Lukács* és *Tisza*val nincs semmi tárgyalni való.

Szabó István, *Pajzs* Gyula, *Steiner* Jákó és *Csöppenczy* Mihály mondott még beszédet. A gyűlés után lakoma volt.

Az ügyvédi kamarák.

A *szegedi* ügyvédi kamara szombaton tartott rendkívüli közgyűlésén izgalmas vita után *Koszó* István dr. határozati javaslatát fogadta el 63 szóval 43 ellenében, melyben a képviselőházi elnöki önkényt és törvénysértést elítéli.

A *balassagyarmati* ügyvédi kamara *Csermák* Ernő elnöklése alatt 29 szóval 18 ellenében a képviselőházi határozatokat törvényteleneknek minősítette és elhatározta, hogy erről értesíti az országgyűlést, a képviselőket és a kamarákat. A közgyűlés nagyon viharos lefolyású volt.

A *debreceni* ügyvédi kamara tegnap foglalkozott a képviselőházi eseményekkel. Mivel az igazságügyminiszter több ügyvédi kamarának erre vonatkozó határozatát megsemmisítette, *Körössy* Kálmán indítványára azt határozta a kamara, hogy följáratot küld az igazságügyminiszternek. A följáratban tiltakozik a kamara a parlamenti erőszak ellen.

A kormány üdvözlése.

Nagyküüllő vármegye közgyűlése július elsején *Lukács* László miniszterelnöknek az új kabinet megalakulásáról szóló leirata kapcsán egyhanguan elhatározta, hogy a kormánynak teljes bizalmat szavaz, a véderőjavaslatok ellen való obstrukciói, amely a parlamentarizmus alapjait szolgáló többségi elvet kijátssza, helyteleníti és *Tisza* István grófot, a képviselőház elnökét, üdvözlöi a képviselőházban ellene intézett gyilkos merénylettől való szerencsés megmenekülése alkalmából.

Szászsebesről jelentik: *Darvay* Fülöp a kerület képviselője tegnap tartotta beszámoló beszédét. A beszámoló lelkes hangulatban folyt le és a gyűlés táviratilag üdvözlötte a kormányt.

Pozsonyból jelentik: A város törvényhatósági bizottsága ma nagy szótöbbséggel határozati javaslatot fogadott el, amelyben kárhoztatja az obstrukciót és fájlatja, hogy az ellenzék magatartásával rendkívüli eszközök alkalmazására adott okot. Örömmel üdvözlöi a kormányt tevékeny törvényhozói munkásságáért és remélik, hogy a kormány bölcsességének sikerülni fog a gyűlölködő szenvedélyek elkerülésével a békét helyreállítani és végül a legteljesebb mértékben elítéli a *Tisza* István ellen elkövetett merényletet.

Justh és intrikusai.

Pallavicini György ögróf, a szegvári kerület országgyűlési képviselője nyílt levelet intézett választóihoz. A levélben ismerteti a politikai helyzetet és a felmerült jelenségeket és a politikai eseményeket bírálja. *Pallavicini* éles hangon rója meg *Justh* Gyulának azt a politikáját, hogy vakon vezettette magát pártja intrikusai által és most folytatja ott, ahol az előző korszakban elhagyta. A levél további részében támadja a munkapártot is, amely két éven át semmit sem dolgozott, és különösen *Lukács* László és *Tisza* István ellen kel ki. A levélben a többek között ezeket mondja: Amit *Justh*ék a parlamentarizmus épületén rom-

bolni kezdtek azon meglátszott a kontár munkája, de *Tisza*t illeti a mesteri cím. Levele végén hangoztatja, hogy józan hazafias politikát kell csinálni.

Az inzultált hadtestparancsnok.

(Beszélgetés Härtel Lujzával. — Boroevic tábornagynagy nyilatkozata.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Miskolc, július 1.

Országserzte a szenzáció erejével hatott az az inzultus, melylyel Härtel Lujza, egy alezredes leánya, állt boszut az apjáért, annak egyik feljebbvalóján, Boroevic tábornagynagyon. A leány tette a társadalom legszélsőbb rétegeit is foglalkoztatja és meg lehet állapítani, hogy a közönség meleg szimpátiája az alezredes leánya felé irányul. Bojnai Boroevic Szvetozár tábornagynagy, a kassai hadtest parancsnoka, akit a kisasszony az egész tisztikar jelenlétében arcul ütött, a botrány utáni napon elhagyta Munkácsot s pénteken Máramaroszigetre, onnan pedig Szatmárra ment, hogy bemutatkozó látogatásait, melyek oly szerencsétlenül kezdődtek, befejezze.

Az általános érdeklődés közepette egy újságíró beszélgetést folytatott Härtel Lujza kisasszonnyal. Az intelligens, szellemes leány a következőket mondotta el:

Nyugdíjba ment az alezredes.

Édesapám tudtán kívül ütöttem pofon a kegyelmes urat. Apám becsületét meg kellett védenem és sajnálom azt, amit tettem. Amikor az inzultus után hazatértem, elmondtam mindent apámnak, aki nem is akarta elhinni a dolgot. A meglepetéstől még szólni sem tudott. Csak akkor hitt nekem, amikor sorra jöttek ismerőseink s lelkesülten gratuláltak nekünk. Apám nagy szomorúsággal vett tudomást az esetről s ő, aki talpig katona, ott nyomban kijelentette, hogy mennyire sajnálja a történetet, mert felebbvalója iránt nem lett volna szabad ilyen tiszteletlenül viselkednem. A katona sajnálhatja, a leánya nem!

Szombaton délután megidézték a rendőrkapitányságra. Azt hittem, hogy el akarnak fogni, mert a tábornagynagynak az volt a kívánsága. Erdőhegyi rendőrkapitány hallgatott ki s a jegyzőkönyv felvétele után ezzel bocsátott el:

— A kisasszony elég helytelenül járt el, amikor pofonvágta a hadtestparancsnokot, mert a személyt is tekintetbe szokták venni.

A rendőrkapitány megjegyzésére nem volt válaszom. Ügyemmel *Ekman* János dr. munkácsi ügyvédet bízam meg s azt hiszem, hogy lesz még bíróság, mely a becsületet nem személyektől teszi függővé.

Ma délből édesapám, Härtel Adolf alezredes, aki most ötvenkét éves és az ősszel tölti be katonai szolgálatának harmincötödik évét, beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Beteget jelentett *Henneberg* József báró ezredesnél s nem teljesít többé szolgálatot. Amint elintézik a kérvényt, azonnal elhagyjuk Munkácsot. Elvonulunk innen s talán Budapestre megyünk lakni. De én nem hagyom ennyiben az ügyet. Megkérek majd egy politikust, valószínűleg *Polónyi* Gézát, hogy vegye kezébe a dolgot s világítsa meg a pofon politikai hátterét is.

Nemrég volt afférunk egy huszárfőhadnaggyal is. A tavasszal történt, hogy Ibolya hugommal este a Fő-utcán sétáltam. A korzón talákoztunk egy helybeli főhadnaggyal, aki dragomirestyei *Vlachovits* Vidor nyiregyházi huszárfőhadnagy társaságában volt. Ügyet sem vetettünk rájuk, amikor a huszárfőhadnagy hirtelen, minden ok nélkül a hugom arcát megcsipte. Utánna siettünk a támadónak, aki egy trafikba tért be. A munkácsi főhadnagy akkor már nem volt vele. Amikor *Vlachovits* elhagyta a trafikot, eléje álltam s megkérdeztem, hogy mily jogon merészelte hugomat megtámadni. Felszólítottam, hogy kérjen bocsánatot, a főhadnagy azonban e helyet szalutált és sarkon fordult. Erre utána siettem s rákiáltottam.

— Maga közönséges aszfaltbetyár!

Este azután elmondtam apámnak az esetet, aki feljelentette a huszárfőhadnagyt. A panaszt azzal utasították el, hogy apámnak nincs joga a leánya becsületét számonkérni, mert törvénytelen gyermek vagyok. [Ha én sérve érzem magam, — szól az indoklás — pereljen az anyám, született *Rácz* Lujza, de apámnak semmi köze az ügyhöz... Pedig apám, aki oly rajongással szeret bennünket, mindent elkövetett törvényesítésünk érdekében. Ma már azok is vagyunk, *Rácz* János hátyamat kivéve, aki pest-vármegyei árvaszéki jegyző s az anyám nevét viseli.

Százával kapom még ismeretlenektől is az üdvözlő táviratokat. Az egész város fiatalága nevemet kiáltja s ez boldoggá tesz. Novemberben leszek huszonegy éves és talán még rámvirrad a boldogság napja. Akar még valamit tudni: volt vőlegényem, de már nincs... Majd lesz!

Az affér hiteles története?

Boroevic Szvetozár kassai hadtestparancsnok a kassai *Felsőmagyarország* című lap szerkesztője előtt a sajtó részére így mondotta el az affér történetét:

Härtel alezredes leányát az utcán nemrég kellemetlen kaland érte. A viselkedésén is feltűnően temperamentosos leányt megcserélt egy idegen huszárfőhadnagy. A leány egy közeli kávéházba futott és lármát csapott. Az alezredes is megjelent és elégtételt kért a főhadnagytól, a ki mely sajnálatát fejezte ki és kijelentette, hogy nem volt szándéka a leányt sérteni, a mennyiben tudomása sem volt kilétéről, sőt viselkedésével egyenesen tévedésbe ejtette őt, hajlandó tehát bocsánatot kérni.

Az alezredes ezzel be nem érte és hírlapi bocsánatkérésre szólította föl a katonatisztet. Ez katonavoltára való hivatkozással ezt megalagadta. Härtel erre jelentést tett a hadtestparancsnokságnál és megfelelő elégtételt kért. A vizsgálat azonban annyira tisztázta a főhadnagyt, hogy elégtételadásra föl sem szólították, ellenben Boroevic kassai hadtestparancsnok föl hívta az alezredest, hogy adja be nyugdíjaztatásért kérvényét, mert állítólag lehetlenné vált társadalmi helyzete és erre az a körülmény szolgáltatott okot, hogy a főhadnagytól kívánt elégtétel mértéke fölülte különös színben tüntette föl az ő katonai fölfogását.

Ezek után történt a hadtestparancsnok munkácsi látogatása. Nem igaz, hogy Boroevic fölmentette az alezredest a vacsorán való megjelenés alól, sőt szemtanuk állítják, hogy kezét is fogott vele. A Csillag-szálló kertjében rendezett vacsora közben azután a botrány úgy történt, hogy odajött a hadtestparancsnokhoz egy pincér és a fölébe sugta, hogy egy föltűnően öltözött hölgy keresi és valami diszkrét közölni valója van. Boroevic szolgálatra készen állott föl és a hölgy felé tartott, aki a világítás nélkül levő háttérben állott. A mikor a hadtestparancsnok odaért, a leány ezt mondta németül:

— Leánya vagyok annak a Härtel alezredesnek, akinek nyugdíjba kell mennie — és ezzel a kezével feléje sujtott.

Boroevic, amennyire lehetett, föl fogta az ütést, de teljesen kivédeni már nem bírta. A tiszték az inzultus láttára fölugráltak az asztal mellől és kivázták az izgatott leányt. A hadtestparancsnok jelentést tett a rendőrségen. Ami a katonai oldalát illeti a dolognak, Boroevic, mint hogy a leánynak törvényes férfi-hozzá tartozója, a kitől elégtételt vehetne nincsen, jelentést tett föltűnő hatóságának.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Torna Egyesület tudvalevőleg a városból a régi falud előtt húzódó nagy téren ingyen telket kapott. E sport pályának bekerítése ügyében az egyesület elnöksége e hó 3-án (szerdán) este 6 órakor az áll. főreáliskola igazgatói termében választmányi gyűlést tart.

(*) Figyelmeztetés. Figyelmeztetjük a III-ik kerületi polgártársakat, hogy az 1912. évi házadókivetési lajstrom a városi adóhivatalnál folyó hó 1-től 8-ig közszemlére van kitéve. A saját érdekében győződjék meg mindenki, hogy helyesen van-e a házadója megállapítva. III-ik kerületi polgári kör.

Wenckheim Frigyes gróf szerencsése.

— Eladják a borossebesi birtokot. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

A most elhunyt Wenckheim Frigyes gróf királyi főpohárnokmester egyik legszebb és legerősebb birtoka az aradmegyei, borossebesi harminckétezer holdas uradalom. Ezt most megvásárolja egy berlini pénz csoport több mint tíz millió koronáért. A most eltemetett zászlósúr husz évvel ezelőtt mindössze másfélmillió koronáért vásárolta Walldschtein cseh magnástól. Ez a vétel annak a bizonyítéka, hogy Wenckheim gróf bámulatos szorgalma mellett még a véletlen szerencsének is köszönheti vagyonának közel kétszáz millió koronára való szaporodását.

A borossebesi uradalom hosszú ideig volt Walldschtein gróf tulajdonában. A birtokot az Aradon is jól ismert és jovialis felfogásáért általánosan kedvelt Jahn Gusztáv jóságkormányzó dirigálta. A cseh gróf egyáltalán nem törődött az azzal, mi történik a birtokán. A jóságkormányzó korlátlan ur volt és olyan terméseredményt mutatott ki, amilyent akart. Az öreg ur pedig hihetetlenül silány eredményeket produkáltatott a kitűnő borossebesi birtokkal. A ki nem mutatott termést, vagy az abból befolyt jövedelmet elraktározta jobb időkre. Hogy mi célja volt a raktárakban összehalmozott rengeteg gabonával, drága borokkal és a kasszába tett sok pénzzel, azt senkinek se mondta, legkevésbé a cseh grófnak. Mivel a borossebesi birtokból évről-évre kevesebb jövedelme volt Walldschtein grófnak, a cseh földesur elhatározta, hogy gyorsan tulaadjon az aradmegyei dominiumon. Anélkül, hogy Jahnak a véleményét kikérte volna, tárgyalni kezdett Wenckheim gróffal. Walldschtein annyira kényszerült, hogy arányban álljon a Jahn által évenként kimutatott terméssel. Így aztán egymilliókétszáz ezer koronában állapodtak meg. Az adásvételi szerződést Csehországban kötötték meg. Wenckheim kérésére a gróf sürgős táviratban kérte meg a borossebesi főszolgabíró, hogy a birtokon levő minden ingóságot azonnal pecsételtesse le, mert a birtokot Wenckheim gróf megvásárolta az uradalomban található minden ingósággal együtt. A távirati parancs értelmében a lepecsételést megtörtént. Néhány nap múlva Wenckheim átvette az uradalmat és konstata, hogy mintegy másfél millió korona értékű olyan ingóság jutott neki, amelyről Walldschtein gróf mit sem tudott és amelyeket Jahn igazgató tett el jobb időkre. A birtokot tehát Wenckheim ugyszólván ajándékba kapta a cseh magnástól. És ezt az uradalmat most több, mint tíz millió koronáért fogja eladni.

VIDÉK.

Védekezés az árvizek ellen. A vármegyházán ma Schill József főjegyző elnöke alatt a kulturmérnöki és államépítési hivataloknak és az államvasutak üzletvezetőségének bevonásával értekezletet tartottak, amelyen azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy milyen intézkedésekkel lehetne Arad-Hegyalja községeit a felhőszakadások árvizei és rombolásai ellen megvédeni. Az értekezlet arra állapodott meg, hogy július 10-én helyszíni bejárásra mennek ki és a veszélyeztetett területek megtekintése után határoznak a további teendőkről. A helyszíni bejárás Schill főjegyző vezetésével képviselve lesz a kulturmérnöki és államépítészeti hivatal, a megyei erdőhivatal, a járási főszolgabírók és az érdekelt községek, továbbá meghívták az államvasutakat és a hegyaljai motorvasutat is. A bizottság mindenképp a legszükségesebb és legrövidebb idő alatt végrehajtandó munkákat alapítja meg és foglalkozik majd azzal a kérdéssel

is, hogy a sürgős munkák elkészítésére honnan vegyék a pénzt. Részint állami segélyre számítanak, részint az árvizek által veszélyeztetett vasutak hozzájárulását várják.

A házaselek százezer koronás váltója.

— A tábla ítélete egy aradi pörben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Érdekes és meglehetősen bonyolult aradi polgári perben hozott ítéletet tegnap a nagyvárad tábla. Az ítélet talán befejezése egy olyan ügynek, melyből kifolyólag nem kevesebb, mint öt magas szubsztratumu polgári pert tettek különböző felek 1908. óta folyamatba.

1908-ban történt, hogy Schauer Ádám aradmegyei birtokos és felesége, Mahler Jozefa közösen megegyeztek, hogy elválnak egymástól. Magánjogi viszonyukat szabályozva egy egyezséget kötöttek, amelynek értelmében az asszony 100,000 korona végkielégítést ad férjének a közszerményü vagyonból. Az összeg ellenében Mahler Jozefa három darab összesen 100,000 korona értékű váltót adott férjének.

Nem tudni mért, de az asszony pert indított Schauer ellen a váltók visszaadása iránt. A törvényszék helyt adott a keresetnek azzal az indokolással, hogy a szerződést, miután azt a házaselek nem közjegyző előtt kötötték, az asszony nem köteles megtartani. A per végigjárt az összes fórumokat s végül a Kuria is helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

Schauer Ádám azonban időközben az Aradi Központi takarékpénztárnál a váltókat leszámoltatta, azok lejártak s a takaréknak Schauerét pedig, mint elfogadót beperelte. A törvényszék sommás végzést adott ki, amely Schauerrel szemben jogerőre emelkedett. Az asszony ellenben kifogásokat adott be, így váltóper keletkezett, melynek csak a Kuria ítélete vetett véget. A Kuria kimondta, hogy Schauernek a 100,000 koronás váltóösszeget köteles bírólétébe helyezni. Schauernek deponálta is az összeget, pár nap múlva azonban megegyezés jött létre közte és a bank között, amelynek értelmében a Központi takaréknak kibocsátotta őt az obligóból.

Ezzel a bonyolult ügy újabb stádiumba jutott. Schauer ugyanis amikor a váltókat leszámoltatta, azok ellenértékét, a 100,000 koronát betéti könyvre helyezte a takaréknál, a betétkönyvet pedig lelétként otthagyta a banknál. A letéti jegy szerint a takaréknak a jegy tulajdonosa csak akkor veheti fel, ha a 100,000 koronás váltótartozás teljesen ki lesz fizetve.

Ez a letéti jegy időközben Kirner Sándor budapesti gyógyszerész tulajdonába került. Kirner, amikor arról értesült, hogy Schauernek a bank kiengedte az obligóból, perrel támadta meg a bankot. Azt vitatta ugyanis, hogyha a bank nem engedte ki az obligóból Schauernek, akkor a váltótartozás kiegyenlítését nyert volna s így ő a letéthez helyezett betétkönyvhöz hozzá jutott volna. A banknak alkalma volt kielégítést nyerni s hogy ezt az alkalmat nem használta fel, azzal Kirnert, mint a letéti jegy jóhiszemű tulajdonosát megkárosította. Az aradi kir. törvényszék február hónapban Popa György dr. referálása alapján ezt a keresetet elutasította. Az ítélet indoklása kimondta, hogy miután a bírói letéthez helyezés még nem fizetés, a banknak jogában állott a letétet visszautalni s ezzel még nem veszítette el kielégítési jogát Schauer Ádámmal szemben. A bank eljárása különben is jóhiszemű volt, mert a Kuria ítéletében már megállapította, hogy a tulajdonképeni adós Schauer Ádám. Kirner az ítélet ellen felelkezett, azonban a nagyvárad tábla tegnap a felelkezést visszautasítva a törvényszék ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

Öngyilkos Jakabffy-fiu.

(Háromezer korona adósság miatt. — Egy aradi tisztviselő drámája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Ismert aradi uricsalád sarja emelt ma öngyilkos szándékkal fegyvert önmaga ellen. Az anyagi gondokkal küzdő magántisztviselő szomorú és vigasztalan sorsa késztette leszámolásra Jakabffy Tibort és ezt a véressé vált tisztviselőtragédiát a sok, mindennapos vértelen tisztviselőtragédia sorából nemcsak a revolver durranása emeli ki, hanem az a végzettszerű véletlen, hogy a Jakabffy családban egymásután történtek az öngyilkosságok. Jakabffy Tibor esetét pedig egyenesen megrendítővé teszi az a körülmény, hogy a halálra szánt ember golyója rosszul talált. Nem ölte meg önmagát Jakabffy, csak örökre nyomorékká tette: mindkét szeme világa elpusztult és sebéből felépülve tehetetlen vakság várakozik reá.

A dráma részletei ezek:

Népvándorlás a számlákkal.

Jakabffy Tibor, aki a Fonciere Pesti Biztosító Társaság aradi főügynökségénél volt alkalmazásban és főnökének, Sági Henriknek kijelentése szerint szorgalmas, törekvő tisztviselőnek mutatkozott, ma reggel kilenc órakor bement a hivatalába íróasztala mellé ült és megkezdte munkáját, amely abból állott, hogy átvette a reggel érkezett postát, hogy azt elintézzze. A hónap elseje lévén, a hivatalban már nem is szokatlan kisebb fajta népvándorlás kezdődött meg. Jakabffy hiteltelői sorba jöttek a számlákkal, részletfizetési ívekkel, akiket azonban az amugy is anyagi zavarokkal küzdő és 150 korona havi fizetéssel bíró tisztviselő azzal a kijelentéssel igyekezett lerázni magáról, hogy igen rövid időn belül egyszerre ki fog mindenkét elégiteni. A fizetésének egy részét előleg fejében még az elmúlt hónapban kivette és az a néhány korona, a mit még kézhez kapott volna, egyáltalában nem lett volna elég a törlesztésre. Kilenc óra tájban arra kérte főnökét, hogy magánügyeinek elintézésére adjon neki néhány pernyi időt és megkapva a távozásra az engedélyt azzal a kijelentéssel ment el az irodából, hogy Priegl István dr.-hoz, fivérének apósához megy. A hivatalból a központi kávéházba tért be, ott megreggelizett és onnan Széchenyi utca 7. szám alatt levő lakására tért.

Az öngyilkosság.

Háromnegyed tíz óra tájban a jóságigazgatósági palotában levő Hendl Testvérek fűszerkereskedéséből azt telefonálták a rendőrségre, hogy a Széchenyi u. 7. számú háznak egyik utcára néző lakásából egy fiatal ember véres fővel az ablakból segítségért kiált az utcán járókhoz, de nem lehet a lakásba behatolni, mert annak ajtaja belülről el van zárva.

A rendőrség részéről Vida Vilmos rendőrfelügyelő ügyeletes rendőrtiszt és Hecht Adolf dr. tiszt orvos mentek ki az említett lakáshoz. Ott találták özvegy Várszegi Jánosné, aki elmondta, hogy a bezárt helyiség a két Jakabffy testvér, Tibor és Géza lakása és amennyire ő a hangból meg tudja ítélni, az ablakon át segélyért kiáltó Jakabffy Tibor lehet, aki azt is mondotta, hogy a folyosóra vezető ajtó kulcsa a zsebében van. Ekkor már nagy tömeg állotta körül a házat. Asszonya György jóságigazgatósági hivatalszolga az ablakon át a szobába ugrott és az öngyilkos fiatal ember zsebében talált kulccsal kinyitotta a kapubejárattól odavezető ajtót.

A lakás két szobából és fürdőszobából áll. Az első szoba padlóján egy ágyterítőt találtak, amelyen a vértócsa elárulta, hogy azon fekve röpitette a fejébe a golyót Jakabffy Tibor. A terítő mellett hevert a Pieper revolver. Az utcai szoba-

ban a földön találták Jakabffy Tibort, aki *ingre velközött a véres tett elkövetése előtt. Fejéből még mindig vér csurgott alá, a jobb szeme felett már nagy vérdaganatot vett észre az orvos. A komoly és súlyos sérülés ellenére is eszméletén volt és el tudta mondani a rendőri bizottságnak, hogy az öngyilkosságot önszántából, minden idegen befolyástól menten követte el.*

Arra a kérdésre, hogy miért fordított maga ellen fegyvert, az íróasztalán levő és *Rezső* öcséhez címzett nyitott levélre mutatott, amelyben megírta, hogy könnyelműsége juttatta annyira, hogy el kell magát pusztítania, de ennek okait bővebben elmondani nem akarja. Az a kérése van — írja — hogy a polgári és az első aradi takarékpénztárnál levő testvéreit a rendőrség az esetről értesítse. Végül kívánsága, hogy a kupai család sirboltba temessék el és azokat a váltókat, melyeken barátai kezeseikként szerepelnek, fivérei egyenlitsék ki.

Majd arra kérte Vida rendőrfelügyelőt, hogy gondoskodjék gyóntatóról, aki őt a halotti szentségekkel ellátja. Ennek a kívánságának azonnal eleget is tett a rendőrfelügyelő és mire a mentők elszállították a szerencsétlen fiatalembert a kórházba és vele oda megérkeztek, megjelent a minorita atya is, hogy ebben a nehéz órában a válás vigasztalásával könnyítse fájdalmait.

Nemsokára a betegágya mellett voltak vérrokonai, testvérei is, akik azonban nemsokáig időzhetek ott, mert az orvosok vették át, hogy a sebet megtisztítsák és a szükséges orvosi teendőket ellássák.

Az öngyilkosság színhelyén felvett orvosi lelet szerint a golyó a koponya üregét nem érintette, hanem a jobb szemgolyón áthaladva a rostacsontot és a balszemet sértette meg. A sérülés nem halálos, 20 nap alatt meggyógyulhat, de valószínűleg *mindkét szemnek látóképessége elvész.*

Csak háromezer korona.

Az öngyilkosság okát azok, akik Jakabffy Tibor életével, viszonyaival ismerősek, ezekben látják: Jakabffynak össze-vissza 3000 korona adóssága volt: apróbb váltók, divatkereskedő tartozások, más efélék. A kis adósságok azonban annál inkább terhesek voltak, mert hitelezői állandóan sürgették pénzért. Jakabffy végül is főnökéhez fordult és arra kérte, eszközöljön ki neki a Fonciére budapesti vezérigazgatóságánál 2000 korona fizetési előleget. Sági Henrik szívesen támogatta Jakabffy kérését és Budapestről biztató ígéretet kapott, úgy, hogy július elsejét abban a reményben várta már Jakabffy Tibor, hogy az előleg egy részét kiutalványozzák. A Fonciére vezérigazgatója azonban az utolsó napokban olyan utasítást küldött Aradra, hogy Sági nem utalhatta ki a várva-várt előleget Jakabffynak. Az előleghez fűzött remények semmivé lettek, Jakabffy Tibor látta, hogy nem tud terhes adósságain könnyíteni: elkeseredésében meg akart halni.

SPORT.

A stockholmi olimpiád.

(Anglia győz Magyarország ellen 7 : 0.)

Távíráti tudósítás.

Stockholm, július 1.

Szombaton reggel kezdődtek el Stockholm-ban az olimpiai labdarúgó-mérkőzések. Az első napon Finnország válogatott football-csapata 3 : 2 arányban győzött Olaszország csapata felett. A holland labdarúgók a svédekkel 4 : 3 arányban győzték le, míg 5 : 1 arányban Ausztria aratott nem várt győzelmet Németország felett.

A vasárnapi mérkőzések legérdekesebbje az angol-magyar match volt. Az első félidő 3 : 0 volt az angolok javára, akik a félidő utolsó per-

cében lőtték a harmadik gólt. A második félidőben Bodnár egy tizenegyeset hibázott, később pedig Domonkos bravúrosan kivédett egy tizenegyeset. A match egyike volt a leghevesebb iramúknak. Egy angol játékos a mérkőzés alatt súlyosan megsebesült. A magyarok, bár tudásuk legjavát szolgáltatták, nem tudtak fölénybe jutni s így az országsszerte nagy érdeklődéssel várt match 7 : 0 arányban az angolok győzelmével végződött.

A többi nemzetek küzdelmében Finnország Oroszország felett 2 : 1, Dánia Norvégia ellen 8 : 0 és Hollandia Ausztria ellen 3 : 1 arányban győzött.

Az aradi járásból kitiltott szocialista agitátor.

— Tárgyalás a főszolgabírósnál. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Keserves arccal, nagy panaszkodással állított be ma szerkesztőségünkbe Popovits Tódor szabadhelyi (aradmegyei) cipésmester és elpanaszolta, hogy vele ma az aradi járás főszolgabírói hivatalában „nagy méltatlanság” történt.

— A főszolgabíró ur engem kilöketett a hivatalból, amellet, hogy az egész aradi járás területéről örökre kitiltott és kimondotta ítéletében, hogy 24 óra alatt köteles vagyok elhagyni családommal együtt a tartózkodási helyemet és illetőségi helyemre, az aradmegyei Öszentannára vagyok köteles menni és ha ezt nem teszem, akkor eltolcolnak.

A vele történt állítólagos jogtalanságot Popovits Tódor így adta elő:

— Foglalkozásomra nézve cipésmester vagyok és régi tagja a szociáldemokrata pártnak. Budapesten a *Voinca Poporul* című román heti lapot szerkesztettem és különböző állítólagos igazítások miatt tíz hónapi államfogházra ítélték, amelyet ki is töltöttem. A szerkesztést meguntam és az aradmegyei Szabadhely községbe költöztem, ahol folytattam cipésmesterségemet. Az ottani lakosok nagy bizalommal fordultak hozzám, és kijelentették mintegy négyszázan, hogy a román politikai pártot ott hagyják és *belépnek a szociáldemokrata pártba.* Én mint a szociáldemokrata párt megbízottja a tagsági díjakat tőlük be is szedtem. Gyűge Kálmán községi jegyző rossz szemmel nézte ezt a működésemet és lázítással, izgatással vádolt meg az aradi járás főszolgabírójánál, Baross Ferencnél. Mára idézést kaptam és Ninku Péter közrendőr a mai tárgyaláson azt vallotta rólam, hogy én folyton lázítom a népet és ennek alapján a szolgabírósnak arra ítélt, hogy 24 óra alatt hagyjam el a lakásomat és örökre kitiltott az aradi járásból. Mikor ez elen tiltakoztam, akkor a főszolgabíró ur két utkaparóval kidobott a hivatalából.

A szocialista agitátor panaszára vonatkozólag kérdést intéztünk Baross Ferenc főszolgabíróhoz, aki a következő felvilágosítást volt szíves adni:

— Popovits Tódor mintegy háromnegyed éve lakik Szabadhelyen, foglalkozása nincs, a népet folyton izgatja, valami *titkos célra pénzeket gyűjt* és veszélyeztetni a közbiztonságot. A mai tárgyaláson mindezek bebizonyultak róla és ezt a többször büntetett obskurus embert örökre kitiltottuk járásom területéről. Ennek hallatára olyan ordítást vitt véghez a hivatalban, hogy Horváth szolgabíró ur kénytelen volt őt egy rendőrrel és két utkaparóval a hivatalból kivezetetni. Popovits különben megfélebbzte az ítéletet.

TANÜGY.

Ábrai Lajos ünneplése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad július 1.

Meleg ünnepeltetésben részesítette tegnap Arad egész társadalma Ábrai Lajost, a felső kereskedelmi iskola nyugalmazott igazgatóját abból az alkalomból, hogy a királyi tanácsosi címet a legfelsőbb helyről megkapta. A felső kereskedelmi iskola terme megtelt közönséggel a rendező Kereskedelmi Testület meghívására. Kneffel Lajos üdvözölte az ünneplőket, kiknek nevében Éles Ármint elnöklelte alatt díszotthonos hivat meg Ábrai. Hosszantartó lelkes eljenzéssel fogadták, majd Varjassy Lajos polgármester köszöntötte a város nevében, miután mint idestova harminc éves tisztelője Ábrai céltudatos munkásságának, szeretettel fejtette ki a nehéz munkát, mellyel Ábrai az egykori kereskedelmi akadémiát megalapította és fejlesztette. A polgármester után Schack Béla dr., az ország kereskedelmi iskoláinak főigazgatója fejtette ki ékesszólással, hogy Ábrai Lajos nagy tudásával, nevelel erejével példás tanár és igazgató volt s nagyrésze van neki is benne, hogy a közgazdasági érzék a társadalomban egy negyed század alatt, ha nem is eléggé, de nagyon megnövekedett. Miután az eljenzés lecsillapult, a kereskedelmi szakoktatás első emberének beszéde után, Ottenberg Tivadar a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a Kamara nevében köszöntötte nagyrédmű levelező-tagját. Kneffel Lajos a Kereskedelmi Testület nevében, Somogyi Gyula dr. az intézet mostani igazgatója, a volt tanártársak nevében, Krenner Miklós dr. az aradi tanárszövetség nevében üdvözölte a mintamunkásságu tanárt. Az üdvözlők sorát Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár h. igazgatója zárta le, aki a tanítványok szeretetéről és hálájáról tett vallomást. Ábrai ezután hosszú, az intézet alapítására, fejlődésének nehézségeire és sikereire vonatkozó visszaemlékezésekben gazdag beszéddel köszöntö meg a városi társadalmat és az állami hatóságot képviselő tényezőket az ünnepelt, melyet személyétől elhárítva eszmei magaslata emelt, midőn azt mondotta, hogy az ő csöndes, békés munkásságának a kitüntetése jelenti a csöndes alkotó tanári hivatásnak ez elismerését. Az előkelő közönség eljenzéssel és tapssal fejezte ki, hogy Ábrai Lajos emelkedett felfogását az ő személyének az ünneplésétől nem akarja elválasztani. Kneffel Lajos záróbeszéde után a másfélórás ünnepségnek vége volt a zöld asztalnál. Este a Központban fehér asztalok mellett folytatták Ábrai ünneplését. Őt és családját sok szép beszéddel éltették a társadalom régi és újabb nemzedékéből való nagyszámu tisztelői.

A felkészöntők sorát Kneffel Lajos nyitotta meg, illetve ismét Ábrai Lajos, mit az ünnepelt lelkes szavakkal megköszöve a baráti szeretetre, az egybehangzó munka sikerére üritette poharát. Somogyi Gyula dr. Schack Béla főigazgatót, az ugy a közpályán, mint magánéletében kitűnő férfit, kiváló pedagógust, Schack Béla dr. a jelenlevő hölgyeket, Frint Lajos Ábrai, mint egyháza oszlopos tagját, Szabó Ernő dr. az iskolát alapító önzetlen munkát ünneplő s evvel annyi idealizmust tanusító kereskedelmi testületet, Krenner Miklós dr. az ünnepelt nejét, Ábrai Lajos a jelenlevő két lelkész Csécsi Imrét és Frint Lajost, majd a kereskedők mintaképét Éles Ármint, Csécsi Imre a baráti érzelmeket, Bolkó Kálmán Ábrai, mint fiatalok jóbarátját, Kneffel Lajos Somogyi Gyulát, mint Ábrai méltó utódját köszöntötte fel.

Azután felolvasták a beérkezett üdvözlő sürgönyöket.

(—) Beiratások a reáliskolában. Az aradi áll. főreáliskola igazgatósága már a most lefolyt iskolaév végén, július hó 5-éig bezárólag fölveszi a jövő 1912—13-iki iskolaévre jelentkező tanulókat délelőttönként 10-től 11 óráig. Ez alkalommal fölvételi díjak fejében összesen 17 korona 40 fillért kell fizetni. Az így fölvevő tanulók is a többivel együtt az új tanév első három napján, szeptember 3-ig bezárólag iratkozhatnak be az illető osztályfőnöknél. Akik ezt a kitett határidőig elmulasztják, nemcsak a beírási való jogosultságukat, de a befizetett fölvételi díjakat is elvesztik. Az igazgatóság is ajánlja a t. szülőknek, hogy a tanulókat, különösen a második és harmadik osztályba fölveendőket, lehetőleg még most az iskolaév végén beírassák, mert így gyermekeik föl vételét minden eshetőség ellen biztosítják.

(—) **Változások a tanítóképző tantestületében.** A hivatalos lap közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Keszler Károly aradi állami tanítóképzőintézet tanárt a *máramarosszigeti* állami tanítóképzőintézetbe helyezte át, *Szmetana* József okleveles tanítóképzőintézet tanárt az aradi tanítóképzőhöz a X. fizetési osztályba segédtanárná nevezte ki.

(—) **A kereskedelmi iskola elmúlt esztendeje.** Az aradi államilag segélyezett felső kereskedelmi iskola most bocsátotta ki évi jelentését, mely ismét az intézet szép eredményének, folytonos haladásának adja tanujelét. Az évi jelentés első részében általános tájékoztatást ad az iskoláról és a vele kapcsolatos internátusról. Ezután a tanári kar, majd az iskola növendékeinek névsora következik. Az iskola látogatottság ezidén ismét növekedett. A statisztikai adatok közül a legérdekesebbek azok, amelyek a tanulmányok eredményére vonatkoznak. A számbeli adatok kedvező világításban mutatják be a tanítás eredményét. Az érettségi eredményéről számol be ezután a jelentés, majd közli az igazgató jelentését a múlt tanévről.

(—) **Tanítók gyűlései.** *Budapestről* jelentik: A Magyarországi Tanítók Országos Szövetsége ma délután igazgatósági ülést tartott, amelyen elnökké *Mussong Géza* és *Senk Jakab* igazgatókat, alelnökké *Kursits Ernő*, *Rákos István*, *Benedek Vince*, *Máthé József*, *Szombati László* és *Simon Károly* tanítókat, titkárrá pedig *Simon Lajos* választották meg. Az egyetemes tanítógyűlés holnap délelőtt nyolc órakor kezdődik. — *Budapestről* jelentik: Az Állami Tanítók Országos Egyesülete az idei egyetemes tanítógyűlés alkalmából július 3-ára rendkívüli közgyűlést hirdetett, hogy azon *Cabán Samu* elnök lemondása folytán megüresedett elnöki állást betöltsék. A kultuszminiszter ezt a gyűlést betiltotta. A miniszter a betiltó végzést *Bárczy István* dr. polgármesternek kézbesítette, aki ezt *Cabán* tudomására hozta. A gyűlés betiltása nagy elkeseredést keltett a tanítók körében, akik politikai tendenciát látnak benne.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Rágalmazási pör az aradi oltóanyagok miatt.

— *Bácskai dr. Kovács Vince* ellen. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 1.

Feltűnést keltő ügyben indította meg az eljárást az aradi kir. járásbíró. Az ügy szereplője Arad társadalmának két ismert tagja: *Bácskai Béla* dr. aradi orvos és *Kovács Vince*, Arad város kulturtanácsnoka. A két férfi között ugyanis sajnálatos incidens keletkezett, amely a nemrég Aradon nagy rémületet okozott hólyagos himlő járvánnyal függ össze.

Aradon tudvalevőleg a hólyagos himlőjárvány következtében több, mint háromezren oltatták be magukat. A beoltottak kilencvenöt százaléka komolyan megbetegedett és némelyek napokig lázban feküdtek. Akkor azt a vádat kolportálták, hogy *Bácskai* dr. számár-nyirkot használt fel az általa forgalomba hozott oltóanyagok előállításánál és ennek következtében állott elő a kellemetlen lázas állapot, *Bácskai* dr. megcáfolta ezt és egy budapesti egyetemi tanártól szerzett vizsgálat alapján kimutatta, hogy oltóanyaga kifogástalan. Az akkor ellene általánosságban felmerült gyanúsítás most konkrét formában jutott hozzá. Néhány nappal ezelőtt az *Andrássy* téren sétált *Kovács Vince* tanácsnokkal, aki szobáhozta előtte az oltások okozta megbetegedéseket. Szóvita keletkezett közöttük és *Kovács Vince* izgatottan ilyen kijelentéseket tett:

— Azért, hogy maga mennél több pénzt keressen, silány, régi oltóanyagot adott el a városban. *Barbini* ezredes is panaszkodott, hogy a beoltott összesség katonák megbetegedtek a maga oltóanyaga miatt. Még se járja, hogy nyereszkerészből az egész várost betegre tegye!

Bácskai dr. súlyos sértésnek tartotta ezt és tegnapelőtt saját maga készítette feljelentést adott be a büntetőjárásbírósnál, amelyben a kulturtanácsnokot rágalmazással vádolja és kéri szigorú megbüntetését. Remélhető azonban, hogy erre nem kerül sor, mert az egyébként jóbarátságban lévő ellentétek között kívánatos volna a békés elintézés.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az aradi új színtársulat.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 1.

Szeptemberre végleg befejezte *Szendrey Mihály* aradi színiigazgató a jövő szezonbeli társulatának szervezését. Az alább olvasható névsorban néhány értékes új tagot találunk, amellyel, hogy a társulat régi erőinek java is megmaradt. Az operett társulat eddig is erőssége volt *Szendreynek*, jövőre azonban még nagyobb ambícióval akarja kiszolgálni a publikumot, amely a kitűnő énekes előadásokban találja legnagyobb gyönyörűségét. *Kállay Jolán*on kívül, akit az aradi közönség már ismer, még egy énekesnőt szándékozik Aradra hozni, akivel most folytat tárgyalást. A férfiak közül két izmos tehetséggel sikerült a társulatot megerősíteni. *Balázs Bálint* bariton énekes és bonvivant, *Hajduska László* szalonszínész — natur burs mindenesetre nyereséget jelentenek.

A társulat névsora, amely szeptemberben már csak egy énekesnővel gyarapszik, a következő:

Diósi Nusi, *Rontay Boriska*, *Kállay Jolán*, *Nógrády Malvin*, *Fekete Aranka* énekesnők. Szerződtetési alkuban még egy énekesnő. *K. Kápolnay Juliska* — hősnő szende, *Novák Irén* — társalgási, *H. Harmath Józsa* — naiva, *Follinuszné Etel* — anyaszínésznő, *Benkőné Poldi* — komika, *Keszler Ede* — hős, jellem, *Beregi Sándor* dr. szerelmes színész, igazgató-helyettes, *Győző Alfred* — komikus, *Polgár Sándor* — komikus, buffé, *Várnai Jenő* — jellem apa, *Huszár Károly* — operett tenor, énekes bonvivant, *Balázs Bálint* — bariton énekes bonvivant, *Ajtai Ödön* — segéd színész, *Szendrey Mihály* — társalgási, *Herold Ede* — apa, jellem, *Hajduska László* — szalon színész, naturburs, *Kulesár Lajos* — gazda, titkár, *Gonda Lászlóné* — pénztáros, *Tilger Árpád* — karnagy, *Mulhaus Gáspár* — segéd karnagy, zenekari igazgató, *Mucsi Anna* — táncosnő, *László Ilka* — táncosnő, *Bizza Károly* sugó, *Korányi János* sugó, 14 kardalnok, 14 kardalok, 25 zenész. *Gubics Fülöp* kellékes 4 segéddel, *Rácz József* fodrász, *Rácz Károly* főszabó 3 segéddel, *Zika János* díszmester, 12 díszítő, *Lázár fővilágosító* 2 segéddel.

Ezt a névsort már beterjesztette *Szendrey* a színiügyi-bizottsághoz, amely kedden délután 4 órakor tárgyalja a direktor bejelentését.

* **Az iglói diákok.** *Farkas Imre* bájos, poétikus daljátékát, Az iglói diákokat, amely a téli szezonban oly szép sikert aratott, kedden játsza először a társulat a nyári színházban.

* **A kém.** Az idei fővárosi főszezonban szenzációsan nagy sikert aratott a *Vigszínház* egyik bemutatója. *Kistemacker* világhírű darabját, A kémét játszották a *Vigszínház* művészei s a darab izgató fordulatai, drámai jelenetei valósággal lebilincseltek a közönséget. A nyári szezonban mutatja be a drámai társulat ezt a kiváló darabot, amelynek főszerepeit a *Keszler* pár játsza.

* **Berkovics és társa** a címe annak a kitűnő operettnek, amely a legközelebbi bemutatója lesz az aradi színháznak. Az énekeszemélyzet minden tagja játszik az operettben, amelyből már napok óta folynak a próbák. Előreláthatóan nagy sikert fog aratni az operettbemutató, mert a darab szövege ötletes, mulatságos, zenéje pedig

könnyed, játszi, melodikus. A *Berkovics* és társa bemutatója pénteken lesz.

* **Új könyvek.** *Bölsche*: Szerelem az élők világában, *Dumas* Napóleon, *Biró*: Kunszállási emberek, *Lázár*: Bethulia, *Barret*: A towerhilli titok, *Jászai*: Nemzeti államok, *Sombart*: Die Juden, kaphatók *Kerpel könyvkereskedésében*.

* **Edes, aranyos tyukom.** Medvetánc, Pusztuló liget, Csöpp lábikó, Monikán, Szívem tele, tele és a szezon legújabb kupléi mind kaphatók *Juhász és Társánál*.

* **Bölsche, Szerelem az élők világában** I-II. kötet már kapható *Juhász és Társa* könyvkereskedésében.

* **Aranyéhség.** (A világ legnagyobb mozgóképe az Apollóban.) A világ legnagyobb szabású s legizgalmasabb eszközökkel készült filmjét mutatja be mátol kezdve az aradi Apolló-színház. Soha nem látott, halált megvető produkciókat látunk a vászonlapon. Az „Aranyéhség” szereplői a legveszélyesebb helyeken lovagolnak, száguldó vonatokon ugranak föl és a vonatok telején vívnak küzdelmet az istenített aranyért, mely végül mindnyájukat elpusztítja. A kép 1500 méter hosszú s elfogulatlanul megállapítható, hogy ennél érdekesebb film még nem jelent meg a piacon. Az Apolló csak nagy anyagi áldozatok révén tudta megszerezni néhány napra a világ legszenzációsabb mozidramáját, amelynek érdekfeszítő cselekménye azal kezdődik, hogy két kalandor, akiket az aranyéhség csál ki Kaliforniába, megtudja, hol van a vidék leggazdagabb aranytermő vidéke. Az amerikai törvények értelmében azé a terület, aki előbb jelenti be igényét s így a két vetélytárs harca a körül támadt, hogy melyik juthat el hamarabb a városba székelő bejelentő hivatalhoz. Amint az éj leszáll, az egyik kalandor kocsira ül s a közelben épült vasúti indóházhoz siet. Társa azonban észreveszi szökését és lőhátton indul üldözésére. A vasút mocsaras vidéken, nagy kerülő utakon rohog az egyik kalandorral, aki nem is sejt, hogy versenytársa a mocsarakon átgázolva, jó lován elérheti, sőt meg is előzheti a vonatot. A lovas valóban a vonat elé ér, felsiet egy, a pályatest felett vezető hidra, ahonnan ráugrik a roboló vonatra. A vakmerő kalandor hatalmába keríti a mozdonyt, lecsatolja a hozzá erősített kocsikat, melyek egyikében versenytársa ül s a mozdonyon elrohog. A versenytárs autómobilon rohog a vonat után, amelyet katasztrófába zavar s ellenfelét így megsemmisíti s övé a győzelem, de csak egy ideig, mert bekövetkezik a boszúállás órája. 177

— **Pali az Urániában.** A legnépszerűbb és méltán a legnépszerűbb moziszínész, *Pali*, diadalmasan hódította meg új, pompás műsorával az *Uránia* kényes izlésű publikumát. Páratlan művész az a kis ember, akinek mozdulatai, mimikája világszerte iskolát csinált a mozikomikusok között. Csupa ötlet, mozgékonyosság, ellenállhatatlan komikum ez a kicsi ember, aki ma a világ legjobban fizetett színésze. *Pathé* valóságos harcot folytatott az olaszokkal *Pali* visszahódításáért, aki aztán egy ötletes bohózatban meg is örökölte ezt a diadalmas visszatérést. Természetes, ez a visszatérés is ezer akadállyal, sok sok kárcsinálással, irtózatossal, verekedésekkel megy, de a dolog vége még is az, hogy *Pali*, igazi nevén *André Deed*, egy született angol, aláírja a szerződést. Hét negyszerű bohózatban kacagtatja meg a publikumot *Pali* és ember legyen, aki nevetés nélkül tudja megállni ezt az előadást. *Pali* kedden lép fel utoljára jelenlegi műsorában. 175

* **Páris titkai.** A tizenkilencedik század legolvasottabb regényírójának, *Lie Eugenne*nek sokáig hírhedt regénye volt a *Páris titkai*. Ebben a regényében felhalmazta ennek a nagy metropolisnak minden borzalmait, bűneit, a palotáktól kezdve egészen a kloákáig. Ebből a regényből hatalmas háromezer méteres mozgófénykép készült, melyet szerdán mutat be először a *Uránia-színház*. 175

VÁROS ÉS MEGYE.

Lejárt pályázatok a városnál. *Turai János*nak alszámvevővé történt kineveztetése által megüresedett számtiszt állásra kiírt pályázat háttárideje ma délelőtt járt le. *Varjassy Lajos* polgármesterhez a következők adták be kérvényüket:

Brassai Ernő, Hoffmann János, Hanek Albert, Kiss Lajos, Moldoványi Ernő, Vlakovic Dusan. Az esetleg megüresedendő segédtiszt állásra Balogh Tibor és Mandet Ferenc pályáznak.

Botrányba fult dalos verseny.

— A zsüri pártoskodása. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest július 1.

Csunya botrányval végződött tegnap Budapesten a dalosverseny. Országos eseménynek készült a dalosünnep, amely a rendezők hozzá nem értese miatt aztán egy alig észrevett dalospróbává zsugorodott össze. Már az első nap észrevehető volt a rendezés alacsony színvonala. Meg is hiúsította ez azokat a reményeket, amelyeket ehhez az eseményekhez a magyar dal barátai fűztek. Korzákot alkotó hatással lett volna a magyar dalművészet történetében a fővárosban rendezett országos verseny, ha más, hozzáértő emberek rendezik.

Szombaton este befejezték a dalosegyesületek a szabadon választott karokkal való versenyzést. Sajnos, ennek a versenynek a művészi mérlege egyáltalán nem volt kedvező. A dalosok produkciói megállták helyüket, de a bemutatott férfikarok nagy része a legenyhébb kritikát is alig bírta el. Kevés kivétellel csupa közepes, sőt a közepesnél is gyöngébb kompozíciót adtak elő. A kisszámú közönség bizony unatkozva hallgatta ezeket a vérszegény dalokat s a fölhangzó taps szinte mindig csak a dalosokat illette.

Vasárnap délelőtt folyt le a Királydíjért való verseny tíz daloskör részvételével. Délután az egész verseny impozáns betetőzéseül valamennyi kar énekelt, mintegy háromezren. A felejthetetlen monstre karokat azonban kínos incidens zavarta meg. Már a hangverseny kezdete előtt az ajtónál álló szolgálk udvariatlanul utasították ki és taszigálták ide-oda a közönséget és a sajtó képviselőit. E miatt zajongás támadt, mely az első számok alatt sem csillapodott le. A rendezőség pedig fejevesztetten fukkosott, de semmit sem tett a zavar lecsillapítására.

Az utolsó szám után Bárczy István polgármester, a verseny elnöke felment a karmesteri emelvényre és kihirdette az eredményt, melyet rugással és ládbogással fogadott úgy a közönség, mint a dalosok. Az elkeseredés legfőbb oka az volt, hogy a Budai Dalárda kapta a király díjat, nem pedig a Lugosi Dalegyesület. A dalosok már a verseny első napján panaszkodtak, hogy a Budai Dalárda meg nem engedett kedvezéseket élvez és hogy a zsüri biztosan neki fogja odaitélni az elsőbbség pálmáját. A többi díj is nagyrészt bizonyos kedvelteknek jutott, viszont igen sokan a kiválóbb dalosegyesületek közül csak harmadik díjat kaptak.

— Vesszen a zsüri! Abcug a protekció! Gyálázat! és más ilyen kiáltások röpködtek úgy a dalosok, mint a közönség részéről a szónokoló elnök felé.

A dalosok a zsüri emelvénye felé közelítették és úgy látszott, hogy verekedésre kerül a sor. Bárczy István csillapítani próbálta a dalosokat, de ez nem sikerült. Ekkor a temesvári Magyar Dalárda karnagya, Gokler Antal polgári iskolai igazgató kiadta a jelszót:

— Vonuljunk ki innen!

A vidéki dalosok kivonultak és meg se hallgatták Bárczy István beszédének további részét. Ma már el is utazott a dalosok nagy része és szerte az országban elmondják, hogy milyen dicső, milyen nagy volt a székesfővárosban rendezett dalosverseny.

HIREK.

Véres verekedés a budapesti korzón.

— Botrány egy vendéglőben. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 1.

A Vigadó téren levő Pilseni söresarnokban vasárnap este nagy botrány történt. Este nyolc órakor a kávéház asztalainál is vacsorára terítették s az összes pincérek az abroszok elrendezésével voltak elfoglalva. Ekkor jött a vendéglőbe egy Neumann nevű 28-30 éves fiatal ember, aki négy, személyre való asztalt kért. Schnell Gyula fizetőpincér a tér közepén állította fel az asztalt, de a fiatal ember a helyet nem volt megelégedve. Szóváltás támadt közöttük, Neumann leszidta a fizetőpincért, majd teljes erővel Schnell arcába csapott, akit nyomban elborított a vér.

Óriási botrány keletkezett, vagy harminc pincér a támadóra rohant s agyba-főbe verték. Százakra menő közönség volt szemtanúja a verekedésnek, amelyben két pár-ra oszlottak a felek. Egyik fel a pincéreket védte, a másik a vendég pártjára állt. Háromnegyed órán át tartott a botrány. A fiatal ember egy székre állt fel s beszédet intézett a közönséghez.

— Tisztelt uraim, — mondotta — én voltam Angliában, Amerikában is és megtanultam boxolni. Akinek baja van velem, jelentkezzen.

Végül is a higgadtabb emberek széjjel választották a verekedőket, akik a bíróság elé vitték az ügyet.

— A király nyaralása. Bécsből jelentik: A király szombaton Ischlbe utazik hosszabb tartózkodásra.

— A német császárné betegsége. Londontól jelentik: Az angol lapok nyugtalanító híreket közölnek a német császárné egészségi állapotáról. A császárné visszavonulva él Bostonban és a császár fivére állandóan mellette van. A hat heti nauheimi kúra nem használt a császárnénak, aki azóta jóformán idegebb, mint azelőtt volt, és ez az idegesség nagyon aggasztja orvosait. A császárné betegsége miatt halasztották el a német császár és a car találkozását is.

— Elhunyt osztrák miniszter. Bécsből jelentik: Braf Albin osztrák földművelésügyi miniszter ma este hosszabb szenvedés után 61 éves korában meghalt. Braf mielőtt miniszter lett, hosszabb ideig a prágai egyetemen a közgazdaság tanára volt.

— Katonai hírek. A király elrendelte, hogy Adai Pásztly Kálmán várakozási illetménnyel szabadságot vezérőrnagyot, aki mint ezredes a szegei harmadik honvédszáz ezrednek volt a parancsnoka az újabb felülvizsgálat eredményéhez képest mint szolgálatra alkalmatlant nyugdíjazza. — A király Dravodoly Matic Henrik nyugállománybeli vezérőrnagynak, a temesvári lovasdandár volt parancsnokának az altábornagyi címet és jellegű adományozta.

— Merénylet egy főispán ellen. Veszprémből jelentik: Hunkár Dénes főispán tegnapelőtt este Kardosrétről feleségével kocsin hajtatott haza. Zirc közeleiben az uton valaki rálőtt a kocsi, a golyó azonban célt tévesztett és az egyik lovat terítette le. A főispán visszahajtatott a zirci apátságára, ahonnan vonaton tette meg az utat Veszprémig. A csendőrök egy vasuti őrt és egy csavargót letartóztattak, mert ezeket gyanúsítják a tett elkövetésével.

— Meghalt a szerb miniszterelnök. Belgrádból jelentik: Milovanovics miniszterelnök ma hajnalban öt órakor vérmérgezés következtében meghalt.

— Válik Wölfling Lipót. Zürichből jelentik: Wölfling Lipót megbízta ügyvédjét, hogy második felesége ellen a válópórt indítsa meg. A volt királyi herceg legközelebb Párisba megy, ahol néhány értékesebb tárgyát el fogja adni.

— Az aradi pilóta iskola. Arad város közgyűlése májusban tizezer korona szubvenciót szavazott meg Teleki Tibor grófnak arra a célra, hogy Aradon, a Birkás dűlőben repülőgép iskolát létesítsen. A belügyminiszter ma érkezett leiratával arról értesíti a várost, hogy ezt a határozatot jóváhagyja. Egyik aradi lap azt írja ma, hogy Teleki gróf Bécsben a katonai körökkel tárgyalt és a Birkás dűlőt „felajánlotta nekik” aviatikai célokra. Mindenesetre kötelessége lesz a tanácsnak, hogy a városi segély folyósítása előtt meggyőződjék afelől, vajon a katonaság tényleg a gróf részére átengedett területen akar-e repülőteret be rendezni, mert ha igen, akkor a szubvenció teljesen felesleges. Katonák nem szoktak városoktól pénzsegélyt kérni és elfogadni, legfeljebb területre reflektálnak. Teleki grófnak a várossal kötött szerződése értelmében az iskola céljára átadott telek felett nincs rendelkezési joga. — Az aradi lap hírének kívül annyit hallottunk, hogy néhány nap múlva Bécsből katonai előkelőségek jönnek Aradra és megtekintik a lóversenytér melletti területet, amelyre Asbóth Oszkár hirta föl a hadügyi kormány figyelmét. Tudvalevő, hogy Budapest környékén katonai aviatikai telepet akartak már létesíteni, de megfelelő területet nem találtak. Az aradi telekről azt hallották, hogy teljesen arra való s ezért fogják megtekinteni. Hírszerint egy tiszt pilóta repülőgépen érkezik Aradra, amikor a katonai előkelőségek itt tartózkodnak.

— Eljegyzés. Rohrszetter István Körösbő-kény és Babcsányi Mariska Köröskocsuba jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) 4329
Fleischmann Jenő, az Erber és Fleischmann aradi és debreceni cég beltagja, eljegyezte Brandeiss Henrik leányát Cellát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Aradi huszártisztból — pilóta. Kenesse Valdemár, az aradi 12-ik huszárezred főhadnagya néhány héttel ezelőtt a bécsujhelyi katonai pilóta iskolába vétette fel magát, ahol most már teljesen kiképezték. A technikai képzettségű fiatal aradi tiszt a szeptemberben megtartandó nagygyakorlat alkalmával az aviatikai osztályban fogszolgálatot teljesíteni és mint pilóta működik Arad környékén.

— Egy bank-karrier folytatása. Azok között, akiknek karrierjét az utolsó tíz év pénzintézeti föllendülése magasra vitte, a tavaly megindult krízis pedig derékba törte, egyike volt a legismertebbeknek Bors Emil. Mint fiatal ember került Dévára, ahol a Dévai Hitelbank Szövetkezetből részvénytársaságot csinált és annak révén az alapítások egész sorát útőtt nyélbe Déván. Pihenést és határt nem ismerő ambíciója volt, amelylyel azonban nem állott arányban sem a bankjának, sem az alapításainak tőkéje, se a vállalkozások realitása. A bankja megbukott, nemkülönben a Hunyadmegyei faipari vállalat és ezek a krízisek az egész dévai piacot hosszú időkre kiható krízisnek tették ki. Bors Emil természetesen elment Déváról és még természetesebb, hogy az egyénisége új, még pedig eléggé érdekes teret talált érvényesülésre. A volt dévai bankigazgató — Svájcban folytat pénzügyi működést. Zürichben Tibor Hugóval Tibor és társa céggel tőzsde- és bankbizományi irodát nyitott, amely kétségen kívül a magyar és a svájci tőke összeköttetésének fejlesztése körül fog dolgozni. Mindenesetre szép hivatáskör s nem lehetetlen, hogy a mire szűk volt a kis Déva, annak kibontakozására alkalmasat fog nyújtani a vagyonokban és konjunktúrában gazdagabb svájci főváros.

— Halálozás. Fényes Samu dr. szombaton délelőtt Kis Ernő-utcai lakásán meghalt. Az elhunyt orvos huzamosabb idő óta betegeskedett, szanatóriumban is kezelték, míg végül most zaklatot élete befejeződött. Halálát felesége és nagy rokonság gyászolja. Fényes Samut vasárnap délután temették el.

— **A Népszava és a trafikok.** Tekintélyes fővárosi lapok, a Pester Lloyd, a Budapesti Hírlap interveniálására ma a pénzügyminiszter visszavonta azt az utasítást, mely szerint a trafikokban tilos a szociáldemokrata párt hivatalos organumának, a Népszavának árusítása.

— **Kettős halál a szokolinnepen.** Prágából jelentik: Ma éjjel következményeiben igen szomorú összeütközés volt néhány szokolista és egy német diák között. Több szokolista a sétateremen megtámadott egy német diákot, aki revolvert rántott és többször ellenfeleire lőtt. Egy szokolista rögtön meghalt, a másik súlyosan megsebesült. A diák ezután maga ellen irányította revolverét és nyomban kisenvedett. Az eset részletei még hiányoznak.

— **Öngyilkos tanítónő.** Budapestről jelentik: Boriska Jánosné 39 éves tanítónő a Margit-hid mellett ma délután melibe lőtte magát. Súlyos sebével a Rókusba vitték. Tettének oka ismeretlen.

— **Revolverharc a múlt és a jövő közt.** Szegedről jelentik: Az utóbbi időben több automobil vállalat alakult, amit a bérkocsisok nagyon megéreztek. Elkeseredésükben tegnap éjszaka merényletet követtek el a belvárosi kávéház hár autója ellen, amelyen három magánhivatalnok ült. Ismeretlen tettesek revolverből a soffőrre lőttek, a golyó azonban a soffőrt csak horzsolta és bezúzta a kocsit üvegtábláit. Érdekes, hogy ugyanezen a kocsin utazott vasárnap Apponyi Albert és Károlyi gróf és akkor is baleset érte a kocsit, az utasoknak azonban akkor sem történt bajuk.

— **Házasság.** Karhanek Ferenc zenetanár tegnap kötött házasságot Páll Olgával, Páll Miklós tanár leányával. — **Szirmai Ármin** iparos tegnap tartotta esküvőjét Budapesten a Dohány-utcai zsidó templomban **Koritsoner Mór** ottlakai lakos bájós leányával, Linával.

— **A csipkeverő tanfolyam megnyitása.** Megírtuk, hogy az Országos Magyar Iskola Egyesület aradi fiókja most szervezte a harmadik csipkeverő tanfolyamot. Ennek ünnepélyes megnyitása a hó 8-án reggel 9 órakor lesz a Gizella-utcai állami elemi iskolában. A tanfolyam vezetője: özv. Nagy Ferencné, szül. ákosfalvi Szilágyi Rozália okleveles kézimunka tanítónő. Az egyesület különben Menyházán is szervez tanfolyamot a kész csipkék eladását közvetít. Akik az első két tanfolyamot elvégezték s foglalkoznak a csipkeveréssel, azok munkáikat még Budapestre is eladhatják, ahol Szontagh nővérek vásárolják meg.

— **Elítelt aradi tüntetők.** Junius hónap tizenegyedikén az aradi szociáldemokrata párt népgyűlést akart tartani a Tököli-téren. A rendőrség azonban nem adott engedélyt a gyűlésre, mert az esti órákban a szabadban gyülekező tömeg esetleges rendzavarásért senki sem vállalhat felelősséget. A téren ezek ellenére egybegyűltek a párttagok, de a rendőrség szétoszlatta a csoportosulókat, akik a térről kiszorulva, a város különböző részeiben szóródtak el és romboló kedvet akként elégitették ki, hogy több helyütt ablakokat zúztak be. A „népjogokért” tüntetők, mint a zavargók letartóztatásakor kitűnt, leginkább fiatal, éretlen iparos és kereskedő tanulók voltak, akiket ma vont felelősségre Szathmáry Béla dr. kihágási bíró és épen mert a fiatal korukat a törvény kivételes elbánásban részesíti, egy, vagy legfeljebb három napi elzárásra ítélte. Domokos Pál fényezőtanulót, Biris Vazul cipésztanulót, Hromatka Géza fényező tanulót egy napi elzárásra, Luka Márián szabótanulót, Rosenfeld Adolf kereskedő tanulót, Prasz Antal szabótanulót dorgálásra, Mészáros István kovácsstanulót három napi elzárásra, Damacsek József asztalos tanulót husz korona pénzbüntetésre ítélte a kihágási bíró. A mai nap folyamán még nem ítékezhetett Szathmáry dr. valamennyi előállított felelt, mert az idézések nem voltak kellő időre kézbesíthetők és ezért az eljárás még néhány napig eltart.

— **Döghus.** Kiskunhalas várost felháborító eset tartja most lázas izgatottságban. Horváth Gyula földbirtokos és Horváth Ferenc vendéglős egy elhullt dögborjút adtak el Szabó Pál békemesternek, aki azt a hatósági mészárszékekben kimérte. Az ügyben a hatóság megindította a szigorú vizsgálatot.

— **Brillians, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők **Igaz Sándor elsőrangú** ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **A perdita ezresei.** Budapestről jelentik: Néhány hónappal ezelőtt Moha Borbála utcai leány az osztálysorsjátékon megnyerte a 30.000 koronás főnyereményt. A nyert pénzt a leánytól Lapu Nándor cipész kicsalta és nagyrészt elköltötte. A leány feljelentésére a rendőrség ma letartóztatta a cipészt. A detektívek a lakásán tizenkétezer koronát megtaláltak.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.-utcából is.

— **Letartóztatott tolvaj.** Március hónap folyamán több kabát lopás történt Aradon. A rendőrség a beszerzett adatok alapján a bűnügyi nyilvántartásból ismert Fehér József notorius, rosvolt multu és országosan körözött tolvajt gyanúsította meg a lopásokkal. Szombat reggel Mikó József rendőrtizedes a Szabadságtéren felismerte Fehért és letartóztatta. Ez beismerte, hogy március 11 én Singer János dr. orvosi rendelőjének előszobájából ellopta egyik páciens kabátját. Mint-hogy Fehérre több lopást is rá akar bizonyítani a rendőrség, előzetes letartóztatásba helyezte és az adatok összegyűjtése után átkísérteti az ügyészséghez.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 1-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Kovács György téglaverőnek Anna nevű leánya. Keltman János városi tisztviselőnek Olga nevű leánya. Floroi József fuvarosnak Anna nevű leánya. Kohlhammer Ferenc cipésznek Ferenc nevű fia. Vas Gusztáv ellenőrnek Borbála nevű leánya. Groh Lajos szemafor felvigyázónak Margit nevű leánya. Stuber István csizmadianak László nevű fia. **Meghalt:** Weiner Zoltán 21 napos fiú. Szida Sándor 15 hónapos fiú. Sipos Ferencné 52 éves földműves neje. Ladoczky József 10 hónapos fiú. Fényes Samu dr. 46 éves orvos. **Házasságot kötött:** Ilyés Imre napszámos Farkas Erzsébettel. Kapusztay Károly kereskedő Stubbenvöl Máriával. Karhanek Ferenc zenetanár Pál Olgával. Kohout Ferenc vámszedő Bolibruch Máriával. Smetána István napszámos Csernus Erzsébettel.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható **Juhász és Társa** modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **Aradmegye nagy fall térképe az új helységnevekkel** Ingusz I. és Fia és Kerpel Izsó cégnél kapható.

— **Szabó-féle** pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— **Szoba-, címfestő, mázoló** Weichinger Adolf Arad, Hunyadi-utca 1., II-ik udvar. 3506

— **A nyaraló és fürdőző** közönség figyelmébe ajánlja **Kerpel Izsó** 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárát és zenemű kölcsönző intézetét.

VITA FORRÁS
SÓLYM VÁSÁR

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegségnek
köszvény hólyag- és vesebetegségnek.

Felpohár VITA-forrás a gyomortegést azonnal megszünteti
A vállalat tulajdonosa: 8271

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12

Főraktár: Kardos Miklós ásványvizkereskedőnél Arad.

Kapható: Éles Ármin, Nagy Farkas, Dalmat Lajos, Dörr, Fejér Gyula stb. cégeknél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Hogyan kell kezelni az új adótörvényeket.** A képviselőház, a most bezárult ülésszakban alkotott üdvös törvények sorában elintézte a **Wekerle** féle adóreform törvények életbe léptetéséről szóló javaslatot is. 1913. január elsején lép életbe a magyar nép minden rétegét egyaránt közélről érintő törvény. **Teleszky** János pénzügyminiszter arról akar gondoskodni, hogy az igen sok újítást tartalmazó, terjedelmes szövegű törvényt az életbe átültető tisztviselők ismerjék meg alaposan és ezért több pénzügyigazgatóság területén, illetve székhelyén kurzusokat rendeztet, ahol a pénzügyi és közigazgatási hatóságok erre hivatott szerveit a pénzügyminisztérium szakközegei oktatják ki. Az első ilyen tanfolyam Szegeden lesz július hónap 22 én, amelyen **Vannay** Gyula adóügyi tanácsnok vesz részt.

— **Az aradi munkásházak.** Aradváros törvényhatósága szociális munkarendjében évek óta szerepel a mezőgazdasági munkásházak létesítése. A tanács már árlejtést is tartott egy ízben, de ez meddő maradt, mert nem akadt építész, aki a városi mérnöki hivatal által tervezett **vályogházakra** ajánlkozott volna. Ezt látva a tanács, új megbízást adott a mérnöki hivatalnak, hogy most már égett téglából tervezze meg a százti munkásházat. A tervek elkészültek és az építészeti bizottság elfogadta azokat. Míg a vályogház 1480 koronába került volna és a munkás 100 korona évi bér fejében 25 év múltán tulajdonosává lett volna a háznak, most 3000 koronára van előirányozva az építési költsége egy munkásháznak. Így azonban csak 180 korona évi bér mellett bocsájthatja a város a munkások tulajdonába a házat és mint-hogy akkora összeget a zsellér ember aligha fizet, az építészeti-bizottság azt javasolja, hogy a telket ajándékképpen adja a város erre a szociális célra. A városnak 347 ezer koronába kerül az építkezés és ezt kölcsön útján fedezi. A földművelésügyi miniszter az annuitás két százalékát téríti meg egy régebben tett ígérete szerint. A tanács a július havi közgyűlés elé terjeszti be az ügyet, hogy az újból határozzon és írjon fel a miniszterhez, hogy a most reá eső nagyobb terhet is vállalja.

— **Iparos tanulók kiállítása.** Junius 29 én és 30-án a Kazinczy utcai polgári iskola dísztermében gyűjteményes kiállítást rendeztek az iparostanoncok munkáiból és rajzaiból. Szombaton délelőtt a kiállítást egy zsűri szemlélte végig, amely a kiválóbb munkáik készítőit s a legszorgalmasabb növendékeket jutalomban részesítette.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 1.

Készáru.

Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge, 10 ezer mm. 10-15 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli zárlat	3 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11 55	1 56 11 46 11 47
Buza 1913. j. apr. 1-é	11 82	11 83 11 75 11 76
Rozs 1913. októberi	9 39	9 40 9 31 9 32
Tengeri 1912 júliusi	8 80	8 81 8 79 8 80
Tengeri 1913. májusi	7 60	7 61 7 58 7 59
Zab 1912. októberi	9 38	9 39 9 32 9 33

Az árak 20 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Július 1.

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	108
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87.80
Magyar koronajáradék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—	76.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87.50
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	88
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	—	—	—	216
Fizaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	142
Osztrák járadék papírban	—	—	—	87.05
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	89.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	113.40
Osztrák koronajáradék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	154
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	21.20
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	838.75
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	643
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	717
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.12
Német birodalmi márka	—	—	—	117.90
Londoni vista	—	—	—	241.50
Páris vista	—	—	—	95.62 1/2
10 márkás arany	—	—	—	23.57

Nyári a Budapesti Csipkeáruház

Occasiót rendez

Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)
Selymek K. 160. Csipkekermék 48 fillértől.

Csipek 2 fillértől. Madzsrák 94 fillértől. Selyem, muszlin, harisnyák, 85 fillértől. Csipkemaradékok 50% :: :: engedménnyel. :: ::

A Temesvári Lloyd-Társulat
terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.
Tájékoztató tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)
1912. július 1.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	11 10	11 20
77	—	—	—	11 20	11 30
78	—	—	—	11 30	1 40
79	—	—	—	11 40	11 50

Buza (Temesvári keresk. áru):

76 kilogrammos	—	—	—	11 00	11 10
Rozs	—	—	—	9 50	9 60
Arpa	—	—	—	9 80	9 85
Zab	—	—	—	10 20	10 25
Tengeri	—	—	—	9 25	9 30

Kőbányai sertéspiac.

Július 1.

Június 28. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) 149—150 fillér. Fiala közép (párónként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 158—160 fillér. Közép (párónként 240—280 kg.) 158—162 fillérig.

Sertéselészett: 1912. évi június hó 26. napján volt készlet 35605 drb. — 1912. június hó 27-én felhajtott 116 drb. — 1912. június 27-én elszállított 509 drb. — 1912. június 28. napjára maradt készletben 35909 drb.

A bizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1912. július 2-án kedden:

Iglói diákok.

Diákélet dalokkal, 4 felvonásban. Írta és zenéjét szerző: Farkas Imre Kármay Tölger Árpád. Rendező: Polgar S.

SZEMÉLYEK:

Petki János	Ladislav J.	Holeczy	Huszár K.
Pali, fia	Dr. Beregi S.	Az igazgató	Herold E.
Tircák Tótor	Polgar S.	Küedek Tóni	Vass Jenő.
Evike, leánya	Harmath J.	Ször Akos	Deli Lajos.
Stálszki	Cseh Ferenc.	Simák Gy.	Váray L.
Kostrápsky	Kaher K.	Odobina	Győző A.

Kezdeté este 8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.
Ma kedden, 1912. július 2-án:

1. Az álneger. Dráma 2 felvonásban. — 2. Korsika. Gyönyörű természetutáni kép. — 4. Aranyéhség vagy a halál nyomában. Szenzációs amerikai dráma 2 felvonásban. — 5. György fogsága. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatlagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártsték 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. Műsort ingyen kapni a jegyszedőkről. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1912. július 2-án

Nagy Pali műsor.

1. Pali mint biztosítási ügynök. — 2. Pali mint bíró. — 3. Pali és a félvilági nő. — 4. Pali mint fogadott gyermek. — 5. Pali az iskolában. — 6. Pali visszatér Pathéhoz. — 7. Pali befőttes lakomája.

Előadások kezdete délután 6 órától kezdve esti 11 óráig
A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Értesítés

a szőlőfürt peronosporáról.

Általános a feljajdulás aziránt, hogy az utolsó napokban a fürt peronospora is rohamosan terjed.

Nem akarok most afelet tárgyalni, hogy ezen baj ily rohamosan hogyan lephette meg a fűrt; csupán leszegezni kívánom azon tényt, hogy a szőlősgazdák már elfelejtették a 2 év előtt szenvedett károkat, s a rézkénporolást ezidén csaknem mindnyájan elspórolták szőlőjüktől.

Mi a sürgős teendő tehát a baj megátlására?

Ugy a fürt, mint a levél peronospora, a neki különösen kedvező időviszonyok mellett keletkező penészgombák, (sperák) elszaporodása, — melyek a fűrtökön megfogamzanak s rohamosan elterjednek, — a bogyókat megbarnítják s azok apránként leperegnek.

Miután a peronospora legjobb, sőt mondhatnám egyedüli ellenszere a réz, — melyet ezuttal a fűrtök beporolásáról lévén szó; — por alakban használunk; — figyelmeztetem a szőlőbirtkosokat, hogy bala-dék nélkü siessenek a fűrtöknek rézkénporral való intenzív befújtatására, (kis holdra 5—6 kiló használandó), mivel ellenesetben ezen sperma betegség is jelenté-köny mérvben fog hozzájárulni, a még meglévő termés tönkretételéhez. 4338

Vojtek Alajos.

*Csak azoknak;
a cigarettáknak;
a kik egészségükre való tekintettel
nem szíjnák naponta 1-2 fűt
lével többet kiadni:*

Cluspecialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
1 doboz (100) hüvely 70 "

*Orvosi tanácsra a hüvelykes
és lapocskák bronx- és szinnyo-
má valamint esiradék-függvényeire
Ambreij nélkül vannak, de minden
lapocskában és hüvelyben benne
van ványomással a védjegy
a gyémánt alakú Madam.*

Főraktár: Husserl M. dohány- és szivar-
különlegességek áruházaiban és kapható
minden jobb tőzsdében. 6903

Elsőrendű női cipők.

Minden facon.
Minden szín.
6—10—12—14—16
koronás árban.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK
már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Egységárban,

941

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NAL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Olcsó áruház.

Új női divatüzlet!

Értesitem igen tisztelt volt vevőimet és a n. é. közönséget, hogy :-

Aradon, **Lázár V.-utca**

(Földes-gyógyszertárral szemben)

egy rőfös, rövidáru és női divat-

áruházat

nyitottam meg. :-

Saját érdekében kérem a t. vásárló közönséget, hogy állandóan igen jutányos árainról **vételkényszer nélkül** mielőbb győződjék meg!

Grenadin méterje már 70 fillértől.

Angol vászon 56 fillértől.

Himzett Madeira 70 fillértől.

Szines selyembatiszt 78 fillértől.

Kartonok 45 fillértől.

Szövetek 96 fillértől.

Selymek minden színben 86 fillértől.

Három pár férfi harisnya 1 korona 10 fillér.

Vidéki megrendelés utánvét mellett aznap elintéztetik.

Szives látogatást kér:

Szegfű Manó
és Társa.

ke. től leg. bécsi mec. tott 3 pedálo

zongor

planetinok és harmo.

fekete és matt kiállításba. sendorfer, Ehrbar, Stingl, Kö. Thék, Laubberger és Gloss Pet. Neuburger, Hoffmann—Czerny, Pa. ner, Richter, Frödl, Cramer—Maye. Beregszászi, Stelzhammer.

Zongora havi bérlet 10 koroná feljebb. Zongorahangolások szakképzett segédem Ehrbar Henrik ur által eszközöltetnek. Hangolási díj belvárosban 2 korona, külvárosban 3 korona, vidékre meg egyezés szerint. Zongorahangolást, javítást, szíves megrendelésüket kérem címemre küldeni. 416

Krispin József

zongorakereskedő

Arad, Deák Ferenc-u. 28. sz. a.

Ne mulassza el
senki

Nassan R.

eső- és napernyő üzle-
tét Szabadság-tér 19.
felkeresni, ahol a párisi
ujdonságok és a legújabb
divatu saját készítményű
nap- és esőernyők a legjutá-
nyosabb áron kaphatók.

Javításokat és áthuzásokat a
legolcsóbb áron eszközölök.

Kiváló tisztelettel

Nassan R.

Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

Roth

és el

Asztalos Sándor-utca

Kérem a cégre ügyelni!

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesitem Arad-
város és vidéke n. é. közönséget,
hogy a mai kor igényeinek megfelelő
legdivatosabb férfi, női és
gyermekcipő mintaraktárt

rendeztem be saját készítményű
cipőkből, hol raktáron tartok a
legkényesebb igényeknek is meg-
felelő árut, rendkívüli olcsó árak
mellett. Rendelések 24 óra alatt
elkészíttetnek. Ortopéd cipőket szak-
szerűen készítek. Kérem a n. é.
közönséget, szíveskedjen meg-
győződést szerezni cipőim izléses
kiállításáról, jóságáról és olcsó-
ságáról Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Asztalos műhely
áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség tudomására hozni, hogy
műbutor asztalos műhelyemet

Wesselényi-utca 33. sz. alá
helyeztem át.

A n. é. közönség további párt-
fogásáért esedez:

Szőke János,
műbutor asztalos. 4265

Elárusítónő,

ki már üzletben alkal-
mazva volt, magas fize-
téssel, 4313

azonnal felvétetik.

Ugyanott tanulók is fel-
vétetnek. Bővebbet

Reich El. cégnél.

ÉRTESÍTÉS!

Igen tisztelt megren-
delőimet és a n. é.
közönséget értesítem
hogy **uri és női**

cipész üzletemet

Weitzer János-utca 19. sz.
alatti régi helyen **magna-**
gyobbitottam és ujonan
berendeztem. Mérték utáni
rendeléseket a legcsinosabb
és legdivatosabb kivitelben
gyorsan és pontosan készítek.
Állandó raktárt tartok leg-
finomabb cipőkrémek, fűzők-
:-: bőli és gummicikkből. :-:

További szíves pártfogást kérek:

MÓCZ PÉTER,

4034 uri és női cipész.

Földes Kelemen

orvosi laboratóriuma ARADON.

Végez vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomortartalom
vizsgálatokat, Wassermann-féle **Lues reactiót** Malla-
ria plasmodium kimutatását, Vidal Ficker Tiphus, Para-
tiphus (Punctos) lumbalis, pleurális abdominalis folya-
dékok vegyi bacterologicus és cytologicus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrválladék, diphteria, szem- és fül-
válladék bacterológikus vizsgálata. Spirocheta palida ki-
mutatása Sperma vizsgálata (azoosperma) Korszövevettani
vizsgálatok stb.

Elfogadunk vizsgálatokra viz, talaj, liszt,
kenyér, hus, kol-
bász, tej, vaj, zsír, bor, cognac s más szeszes italok
ecet, mesterséges tápszerek, piperecikkek, fűszerek, pet-
róleum stb.

Az orvosi laboratórium vizsgálatait **Dr. Lukács**
Jenő és Dr. Pozsgay István orvos urak míg egyéb
chemiai vizsgálatokat **Dr. Netzasek Adolf** v. állami
vegyész fogja végezni. 2201

Mindenemű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Árverési hirdetményi kivonat

4321.

és termény-
atokhoz szük-
kifolyólag a m
jobb kocsihány fog
tekintettel, amelyek ugy
a részéről az áruforgalom
dnek, a m. kir. államvasutak
ezen reájuk várakozó nehéz fel-
on őket megfelelő támogatásban ré-

Joen is igen kívánatos tehát, hogy:

kereskedők az őszi és téli hónapokban szükség-
születeiket még a nyári hónapokban, legkésőbb augusz-
sáig beszerezzék és elszállítsák,

b) a felek által kirakandó áruk minél gyorsabban és minél
rövidebb idő alatt kirakassanak. E mellett az ügy érdekében lenne az
is, ha az említett áruk kirakása — ott ahol a vasut ezt egyáltalában
vállalhatja — a lehetőséghez képest a vasútra bízának,

c) a felek által berakandó áruk minél gyorsabban és minél rö-
videbb idő alatt berakassanak,

d) a felek bizonyos j indulatu belátást tanúsítsanak abban az
esetben, amikor a vasut a nagy forgalom idején a kívánt kocsi he-
lyett kisebb vagy nagyobb rakterületű vagy raksúlyu kocsit bocsájt
rendelkezésre, különös tekintettel arra is, hogy a vasúti árudíjszabás
I. rész A) szakaszának 68. §. III. (2.) végrehajtási határozománya értel-
mében meghatározott rakterületű vagy hordképességű kocsik kiállítá-
sára amugy sincs igényük,

e) a szállító felek a rendelkezésre bocsájtott kocsikat teljes rak-
súlyig illetőleg rakterületig használják ki

f) a szállító felek az érkező külföldi áruk a pályaudvarokról
késedelem nélkül elfuvaroztassák, nehogy a m. kir. államvasutak
kénytelenek legyenek az állomásokon beálló helyszűke esetén a vasúti
üzletszabályzat 80. § (8) pontja alapján a fekbármentes időt leszállí-
tani és a fekbért felemelni,

g) a szállító felek különösen az állomástól távol lakók, az áruk-
nak távszólón való értékesítése iránt az illető rendeltetési állomással
megállapodjanak,

h) a szállító közönség az áru be- és kirakásának gyorsítása vé-
gett az állomási főnökkel egyetértőleg a reggeli és késő délutáni órá-
kat valamint a déli szünetet is kihasználja: megjegyezvén, hogy a
m. kir. államvasutak utasították állomássaikat, hogy az ily rendkívüli
időben való rakodást a helyi viszonyok mérlegelésével a lehetőséghez
képest engedjék meg,

i) o'y állomásokon ahol vasúti házhozszállítási szolgálat van rend-
szeresítve, a házhoz szállítás ellen való tiltakozó nyilatkozat — leg-
alába is a legerősebb szállítási hónapokra — visszavonassék.

A m. kir. államvasutak egyuttal közlik a szállító közönséggel,
hogy mindazokat az intézkedéseket megtették, amelyek alkalmasak
arra, hogy a szállító közönség jogos igényei a várható rendkívüli for-
galom mellett is lehetőleg legmesszebbmenő mértékben kielégíttessenek.
Budapesten, 1912. június havában.

1042

A magyar királyi államvasutak
Igazgatósága.

KÖZHIRŐTÉSI, hogy
a VII. ker. kir. bíróság-
2. évi Sp. IX. 379/8 számú
következtében dr. Tausz
Iván budapesti ügyvéd által kép-
viselt Szóllás és Molnár javára
999 kor. 98 fill. s jár. erejéig
1912. évi május hó 28-án felülfog-
lalt 4925 koronára becsült malom-
berendezés nyilvános árverésen
eladat k.

Mely árverésnek a körösbökényi
kir. járásbíróság 1912. V. 243/1 sz.
végzése folytán 999 kor. 98 fill.
tőkekövetelés, ennek 1912. évi ja-
nuár hó 1. napjától járó 5 % ka-
matali és eddig összesen 119 kor.
68 fillérben bíróság már megállá-
pitott költségek erejéig Barzán,
adós lakásán leendő megtartására
1912. évi július hó 16. napjának d. e.
10 órája határidőül kitűzték és ah-
hoz a venni szándékozók ezennel
oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881.
évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai ér-
telmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek, szükség ese-
tén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 120. §. ér-
telmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Körösbökény, 1912. évi június
hó 27. napján.

Walder Izsó

kir. bír. végrehajtó.

4322

A körösbökényi kir. járásbíróság
mint telekkönyvi hatóság közhirre
teszi, hogy Dr. Dénes Jakab körös-
bökényi ügyvéd által képviselt
Gurahonci takarékpénztár részv.-
társ. végrehajtónak Bakos Pável
és Szaveta zarándpataki lakos
végrehajtást szenvedők ellen 2700
korona tőkekövetelés és jár.
iránti végrehajtási ügyében az
árverés (az aradi kir. törvényszék,
illetve a körösbökényi kir. bíróság
területén lévő Zarándpataki község
határában fekvő és a zarándpataki
45. sz. tjkvben A. I. 2—4. sor 194.,
289. és 279. hrsz. szántó, 5. sor
327. hrsz. rét és 6. sor (69. 70 a.)
hrsz. 44. hrsz. ház, udvar és kert-
ből álló ingatlanokra 1017 kor.,
továbbá a zarándpataki 34. sz.
tjkvben A. I. 2—4. sor 150, 187.
233. hrsz. szántó, 5. sor 297. hrsz.
rét, 6—8. sor 149., 186. és 232.
hrsz. szántó és 9. sor 298. hrsz.
kaszálóból álló ingatlanokból B) 2.
szerint Bakos Szavetát illető 1/2
rész jutalékára 105 kor. mint ezen-
nel megállapított kikiáltási árban
elrendelte és hogy a fentebb meg-
jelölt ingatlanra Zarándpatak köz-
s gházánál 1912. évi július hó 17-ik
napjának d. e. 10 órákor megtar-
tandó nyilvános árverésen a fenti
megállapított kikiáltási ár kéthar-
madánál alacsonyabb áron el nem
fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlan becsárának 10 % -át
bánatpénzül készpénzben, vagy az
1881. LX. törvénycikk 42. §-ában
jelz-tt árfolyammal számított és
az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyminisz-
teri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
dékkepes értékpapirokban a kikül-
dött kezéhez letenni, avagy az
1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított sza-
bályszerű elismervényt átszolgál-
tatni.

Körösbökény, 1912. május. hó
4. napján. Kir. járásbíróság mint
tjkvi hatóság.

Szücsy, s. k.

kir. járásbíró.

4321

Hatóságilag engedélyezett végeladás

! Már csak rövid ideig !

A raktáron lévő összes áruk a mai naptól kezdve
minden elfogadható árban lesznek kiárusítva.

Singer Sándor divatáruháza

ARAD, József főherceg-ut 3., a „Kossu'h“-szoborral szemben.

2368

Üzlet áthelyezés!

Értesítem az igen tisztelt közönséget és ületfeleimet, hogy Boros Beni-tér 17. szám alatt éveken át volt

bádogos és víz-vezeték berendező

üzletem és műhelyemet ugyan- csak Boros Beni-tér 15. szám alá (volt Dengl-ház)

helyeztem át.

Tisztelt üzletfeleim becses támogatását a jövőben is kérve tisztelettel:

KÖSZEGHY SÁNDORNÉ
bádogos és vízvezeték berendező.
Telefon 927 sz.

ALAPÍTOTTATOTT 1889-BEN

Várhoz László

ari és női cipész Arad, Weltzer Já- nos-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomá- sára hozom, hogy a tavaszi idényre már megérkeztek a bőrkülönleges- ségek. Elvállalok a legújabb divat szerint **férfi-, női- és gyermek- cipők** készítését valamint Ortho- päd-cipőket lájós lábakra. Megren- delések 48 óra alatt eszközölköttek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses partfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOZ LÁSZLÓ,

a legosi honvédsereg tisztikarának szolgáltója. 5159

18002 - 1912. sz.

Árverési hirdetmény.

Az aradi m. kir. államjóságigazgatóság ezennel közhirre teszi, hogy a nyírméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urnak a folyó évi február 9-én kelt 8561-X.-2. számú rendelet folytán az Aradvár- megyében fekvő Magyarpécska községben levő kincstári nagy magtár épület a beépített terület és a benne levő elevátor szerkezet eladása iránt, az aradi m. kir. államjóságigazgatóság tanácsstermében (I. em.) folyó évi július hó 31-én d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlati tárgyalás- sal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A kikiáltási vételár a magánépületre, a beépített telekkel és az elevátor szerkezettel együtt 25768 korona.

Az ajánlott összeg tíz (10) %-ának megfelelő készpénzből álló bánatpénzzel felszerelt, ivenkint 1 koronás bélyeggel felbélyegzett és kellő felirással ellátott, lepecsételt írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s azoknak tartalmaznia kell az ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy ő az árverési és az adásvételi szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. Az ajánlott összeg betűkkel és számokkal világosan kiírandó.

A letett bánatpénz az árverésre fenntartott felsőbb jóváhagyás után, a vételár törlesztésére beszámíttatik. Az ezután fennmaradó vételár a jóváhagyás napjától számított 40 félév alatt előleges részletek- ben 5 1/2 % os folyó és késedelmes fizetés esetén 6 % os késedelmi kamat mellett fizetendő.

Vevő köteles a magtárnak a megmaradó ispánsági telekre néző ablakait a szerződés megkötése után 2 hónap alatt befalaztatni, mert a magtárnak, telkének és vevőjének az ispánsági telekkel semmiféle szolgálmi jog nem engedtetik; azonban az ispán használatában levő pircerész korlátlan használatára a kincstár részére fentartatik.

Ajánlatok az aradi m. kir. államjóságigazgatóság segédhiv- talánál folyó évi július hó 31-én délelőtti 10 óráig nyújtandók be, ahol az árverési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az eladó kincstár fentartja magának a jogot, hogy a beérke- zett ajánlatok közül — tekintet nélkül a megajánlott összegre — sza- badon válasszon.

Elkésztett utó- vagy távirat ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Arad, 1912. június hó 26-án.

4293

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Használt ólom megvételre kerestetik

Mesés szép lesz az a hölgy aki a **HAJOS-féle Ibolya Cremet** használja. Az arcbőrt vakító fehérre vará- zsolja. Eltüntet mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya hölgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJOS ÁRPÁD** gyógyszerésztárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

NE FOGÁDJON EL MÁ-Á-ÁST!

CSAK ÓRIÁS
FEDAK-
CIPŐKRÉMET
30 FILLERERT

Figyelem!

Értesítjük a birtokos és gazdaközönséget, hogy a

cséplési idényre

módunkban van azon- nal szállítani 2 kész- let gőzcséplő 4-es, 3 készlet 6 os és 8 készlet 8 lóerőt, ugy- szintén több benzin- cséplő garnitúrát és motorokat legolcsóbb és kedvező részlet- fizetési gyári árak mellett.

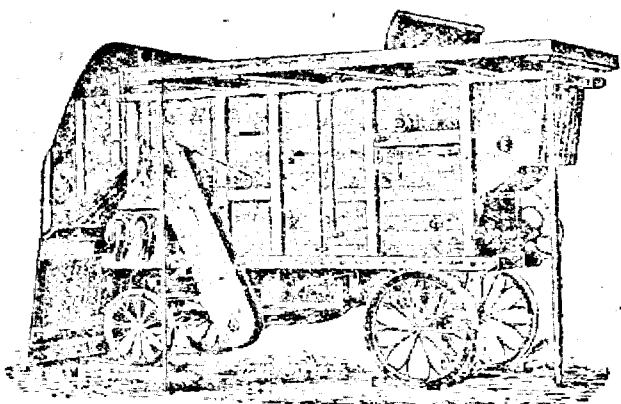
Tisztelettel

Burza Testvérek

gazdasági gép- és vasnagyszerkedése, a „Nicholson” gépgyár ker. képviselője

3621

Arad, Boros Beni-tér 1.

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó **köhögés és rekedtség** elleni szer a **Tussinál cukorka**, ára egy nagy do- boznak 60 fillér és a **Tussinál thea** á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

Ezen rovatban minden szöveg egy-
esetben beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg elől — vagy levélbélyegeken. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. A hirdetés megkezdésénél (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és esetében, választékosan esztendő. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerinti számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratban aláírás nélkül juttatható. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivételére díjtalanul megismerkedik. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Margithám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja Juhásznál! 3437

Gummi cikkek

Legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-5251

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491
forgalmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tytyán Testvérek, ahol a leg-szolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyiszintén kieszaközöl pénzkecskőket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Tőkebefektetésre

ajánlom, 10%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Álmos-utcai (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvételét. Értekezhetni: Codilla építész irodájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Birtokok bérbeadása

különböző nagyságban 500 holdtól 2000 holdig. Bővebbet: Asbóth Gyulánál, Arad, Weitzer János-utca 17. szám. 4276

67 kat. hold föld

szabad kézből eladó. Cím e lap kiadóhivatalában. 4286

Magánház eladó,

szépen rendezett kerttel 460 □-öl részben üres telekkel. Borona-utca 49. sz. 4309

Kápolna-utca

8. számú jól jövedelmező kisebb bérház szabadkézből eladó. Ugyanott butorozott szoba villanyvilágítással kiadó. 4081

Eladó ház

emeletes, 14 évig adómentes, kedvező fizetési feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 4272

Szőlőmely

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/4%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” permetezése által. Vojtek és Weisz. 1-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Kereskedelmi iroda

irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 4819

Öt reált végzett

jóírású fiú, ki volt már üzleti irodában alkalmazva, gyakornoki állást keres. Cím a kiadóban. 4831

ALKALMAZÁST NYER.

Alkalmazásra keresek

egy gyermektelen házaspárt, a férj korcsmában, mint kimerő és az asszony a konyhai és a háztartási összes munkák elvégzésére, fizetés megengedése szerint. Cím Pónta Dameter kereskedő Temeskövesd, u. p. Temesaga. 4285

Gyabornokot,

ki 4 közép iskolát végzett, megfelelő fizetés mellett azonnali belépésre keresünk. Cím a kiadóhivatalban. 4324

Egy német vagy francia

nő, 7 éves kis leány mellé a délutáni órákra felvételük. Cím a kiadóhivatalban. 4338

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó lakás

egy utcai, egy udvari szobából álló elegáns garzon lakás Damjanich-u. 3—4 kiadó. 4302

2 szobás

új utcai lakás vízvezeték és villanyvilágítással és egy cipész és szabó műhelynek alkalmas helyiséggel augusztus hó 1-re Orci-utca 17. szám a kiadó. 4326

Két szobás

utcai lakás, minden hozzátartozóval azonnal kiadó. Wesselényi-utca 35. szám, Arad. 4327

Kiadó.

A Textil gyár közelébe Sörház u. 11. sz. új házban, 2 szobás utcai lakás és 1 szobás udvari lakás azonnal, esetleg aug. hó 1-re. 4075

3 szép szoba.

fürdőszoba és mellékhelyiségekkel álló lakás, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-utca 27. szám 4203

Elegánsan

butorozott különbejárattal szoba, július hó 1-re kiadó. Andássy-tér 9. I. em. 4270

Kopott parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsöljük fel. 1-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hiss tudja már ön is?

hogy a legcélrabb és legtartósabb saját műhelyben készült kész férfi, női és gyermekcipők jutányos árt kaphatók az Aradi cipészek termelő szövetségétől Aradon, Szabadság-tér 14. szám alatt. 6674

Automobilok

a legjobb karban, alig használtak, sürgősen eladók, 88 darab, 1000 koronától 15000 koronáig Aradon, Tóth B-nél, Munkácsy-utca 3. sz., ajtó 13. 4384

Nyaralóknak 4481

előnyös kölcsönkönyvtári bérlet, teljes szerinti kicseréléssel. Minden új mű raktáron. Magyar és német szépirodalmi művek és folyóiratok minden elfogadható árban kaphatók. Divatlapok legnagyobb készlete. Krausz Paulin, színházépület.

Johan Maria Farina

valódi kölni viz aradi főraktára Róna Jenő kefe-, pipere-, illatszer- és bórdíszműáru üzletében, eredeti gyári áron lesz árusítva. 3291

Magánjáró benzinnemű

20 HP., cséplésre, esetleg szántásra is, ekékkel, alig használt, kitűnő karban, kedvezően kapható Kovács Soma és Társánál, Aradon. 4337

Automobil

alig használt, 30 Hp. 4 cylinderes, francia gyártmány, melynek beszerzési ára 28000 korona volt, most 5000 koronáért sürgősen eladó Tóth B-nél Arad, Munkácsy-utca 3. szám, ajtó 13. 4335

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fillér; „Fregoli” szivarkahüvely 100 darab 32 fillér. Pichler Sándor papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Homokot

finom és kavicsos, szállít Porczán Lajos, Hajó-utca 7. sz. 4277

U. zár faj kutya.

Jól indított fekete, nasán fehér folttal elköltözés miatt eladó. Cím Rékassy István, Dezsőffy-utca 4. szám. 4294

Egy járkában

levő vászonfedelű hintó jutányos áron eladó. Ferenc-tér 6. 4310

Vanília

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vaniliát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sült-por Baking Powder, finom tészta készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Belföldes üvegek

minden nagyságban és minőségben legjutányosabban kaphatók Sütő Józsefné üveg- és porcellán-üzletében, Forrai-utca 2/c. Telefon 478. sz. 4261

KÜLÖNFÉLE.

Két középső iskolai tanuló

teljes ellátást nyerhet jutányos áron, uri háznál, német társalgás. Zongora a háznál. Révay utca 3. szám. 4295

Két kis diák

ellátását jövő tanévre elvállalná urinő. Korrepetitor a háznál. Cím a kiadóban. 4330

Kiadó október 1-étől

300 vagy 600 darab rambulet anyabirka, 3 évi feles tartásra. Finta Péter, Doroszlófalva (Aradm.) 4325

Fényképezeti gépek

és felszerelések, bármilyen gyártmány, javítását és átalakítását szakember, legjutányosabban árban, felelősséggel elvállalunk Ascher Ferenc és Társa műszerészeti üzlet Arad, Deák Ferenc-u. 30 4121

Ügyes kártyások 1211

ajánlunk a szakmában bármely kártyás munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legelőnyösebb árak mellett. Vidékre árfeltelek nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.

Virágok és rózsák

élősdie és bolhái ellen használjon 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. 1-5251

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 3951

Poloskairást

eredményesen Lovas Károly lakástisztító vállalkozó eszközöl. Telefon 789. 4187

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 80 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentiák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatú és színű likőrök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdie ellen legbiztosabban a 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Vojtek és Weisz Arad. 1-5251

!! GAZDAKÖZÖNSÉG SZÍVES FIGYELMÉBE !!

Zsákok és géptakaró ponyvák jó minőségben olcsón beszerezhetők
Minta és árajánlat bérmentve.

BRAUN MIKSA cégnél
Aradon, Boros Beni-tér 2. sz.
Telefon 594. sz. 3709

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Szép üzlethelyiség

az Asztalos Sándor-utca 6 - 7. alatt, azonnal kiadó. Bővebbet festőüzletben ugyanott. 4228

Dohánytőzsdé

évi 4000 kor. jövedelemmel átadó esetleg bérbeadó Ajánlatok „Dohánytőzsdé 8000” jelige alatt a kiadóhivatalba adandók. 4297

OKTATÁS.

Polgáristák

pótvizsgára előkészít polgári iskolai tanárjelölt. Cim Stöcklein Jakab Andrassy tér 7. 4312

Számítás, mérés

javitóvizsgára sikeresen előkészíttek. Levelek: „Reál-Gymnasia” cím alatt a kiadóba. 4386

Gimnáziumban

jelesen érett leány elvállalja fiúk és leányok magántanítását, pótvizsgákra való előkészítést, felelőség mellett. Cim a kiadóban. 4328

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weiss Dentolín fogorvosa. 1-6251

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816

2891
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház.

ből arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tökölly-tér 1. sz. 3821

Házlebontás miatt üzletemet
Deák Ferenc utca 7. sz.
alá helyezem.

A raktáron levő villamos
csillár és lámpákat leszállított árban adom el.

Diamant Ferenc

villamos szerelő. 3181

Legcélyszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyancsak háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Mintaraktár

Deák Berenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett.)

Különlegesség szénsav és légnymású sörkímérő szekrényekben. 3411

448 - 1912. végr. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösbökenyi kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 304/4 sz. végzése következtében Dr. Dénes Jakab ügyvéd által képviselt Weiszberger Lipót javára 553 kor. 07 fill. s jár. erejéig 1912. évi június hó 19-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 790 kor. 44 fillérre becsült bolti áruk és sertések nyilvános árverésen eladottnak

Mely árverésnek a körösbökenyi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 295/1. sz. végzése folytán 553 kor. 07 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi május hó 15. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 170 korona 89 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Zombrádon, adós lakásán leendő megtartására 1912. évi július hó 15. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési

jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Körösbökeny, 1912. évi június hó 29. napján.

Walder Izsó

4323

kir. bír. végrehajtó.

Ha pontosan és diszkrétan akarja ügyeit elvégeztetni, úgy csak a

Gyorsfutár-vállalathoz

forduljon, Zrinyi-u. 1. Telefon 848.

Ugyancsak elvállal koszt-hordást, színházjegyváltást, gardirozást, reklámok kiosztását, számlák incassálását, lakás és butorozott szoba kiadást és keresést is a legolcsóbb árakban. 248

Uj szénbánya

nyílt meg a csanádi vonalon. Felhívjuk b. figyelmét a cséplőgéptulajdonosoknak, akik a

csépléshez

igen jutányos árban kapnak portmentes rostált aknaszenet. Valamint ajánljuk mindazon iparvállalatoknak, akik

kazánfűtést vagy tégláégetést

eszközölnek. Árajánlattal s mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet, Honctón. 6655

256—1912. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösbányai kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 1048. számú végzése következtében Dr. Baumgarten János ügyvéd által képviselt Körösbánya és Vidéke takarékpénztár javára 284 korona s járulékai erejéig 1908. évi szeptember hó 3-án fogatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1162 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladottnak

Mely árverésnek a nagyhalmgyi kir. járásbírósnak 1911. évi V. 172/4. számú végzése folytán 284 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi április hó 30. napjától járó 8% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 53 korona 9 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Halmgyicsucs községben leendő megtartására 1912. évi július hó 4-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyhalmgyon, 1912. évi június hó 14. napján.

Riedl Ákos,

4320

kir. bír. végrehajtó.

Magyar-német levelező,

ki a kettős könyvvitelt is érti, lehetőleg a liszt és a gabona-szakmából,

alkalmazást talál.

Cim a kiadóban. 4332

— Legnagyobb, legmegbízhatóbb, legolcsóbb —

Zsák és ponyva raktár.

3717

Vizhatlan ponyvák, kenderzsákok
Nyers vitorlavászon, ponyvák.

Gazdasági kötélárak gyártása. Halászhálók.

Csikos ponyva szövetek gyári raktára.

Erdélyi és Bácskai iparú raktár

Reich B. Károly Fia és Társa. Telefon 649.

3717

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári rak-tára, valamint valódi

lignum sanctum-tekegolyók és bábuk

legutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű és játék-
áru üzletében 1371

ARAD, Szabadság-tér 21.

Legfinomabb cukorkák

elsőrendű gyártmányu
csokoládé és cacaók
nagyban és kicsinyben
legelőnyösebben besze-
rezhetők

NÉMETH IMRE

czukorka különlegességi
üzletében ARADON,

Forray-utca 2/a. sz.

TELEFON 418. SZÁM.

8755

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

órás és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmaga-
sább árban megvételnek vagy
más tárgyra átcsereállításnak.
Telefon 438. Telefon 438.

Elsőrendű mész, cement, gipsz

és mindennemű építési
anyag **olcsóbb mint
bárhon** Megrendelé-
sek gyorsan és pontosan
intéztetnek el. 1681

Virág Kálmán

építési anyagraktára

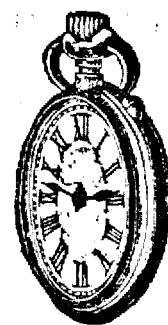
Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 8741

**Új óra-
és ékszer-
üzlet!!**

Van szerencsém a n. é. közönséget tisz-
telettel értesíteni, hogy

Aradon, Forray-utca és Rákóczi-
utca sarkán (Guttman-ház)

egy a mai kor igényeinek megfelelő

óra- és ékszerüzletet

nyitottam. E téren szerzett szakképze-
ttségemnél fogva módomban áll igen tisz-
telettel vevőim és megrendelőim igényeit min-
den irányban kielégíteni. — Üzletelvem:
lelkismeretes és gyors kiszolgálás. 3031
javításokat üzletben és üzleten
kívül is legutányosabban 3 évi 10%-
állással elfogadok. — Szíves part-
fogást kér kiváló tisztelettel

Gartner József

Óra és ékszerész.

A forró nyári napsugarak ellen

legjobban megvéd a valódi háziiparilag készített

vászon és nád ablak roletták

pat. amerikai vagy zsinór huzattal.

Gyönyörű minták. Csoda olcsó árak.

Négyzett méterje már 3 koronától. Himzett rolet-
táknak nagy választék. Tessék ajánlatot kérni.

1431

Fried Ferenc

Arad, gróf Apponyi Albert-ut 15—16.

épület és portál üvegezési vállalat.

Telefon 909.

Telefon 909.

BATISTRUHÁK,

DIVATBLUZOK,

VÁSZONALJAK,

PONGYOLÁK,

LÜSTER ÉS SELYEMKÖPENYEGEK,

LEÁNY GYERMEK RUHÁK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN

SZABOTT ÁRAK.

TELEFON 238. SZÁM.

RADÓ GYULA

ÚJ DIVATÁRUHÁZA ARAD.

Aradi Lyomlá részvénytársaság környezet adója, könyvkötészet és betűfűzőtőleje.